БУТУН ДУН'Ё ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

УЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 207
27 НОЯБРЬ
ШАНБА
1954 ЙИЛ

БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

„Совет мамлакати пахтачиликни ривожлантириш соҳасида жуда катта муваффақиятларга эришди. Аммо, пахтачиликни янада ривожлантириш соҳасидаги буюк ишлар кучайтирилиб юборилаётган ҳозирги шароитда биз, пахтакорлардан пахта етиштиришни анча кўпайтириш талаб этилади. Бу бизнинг Ватан олдидаги энг биринчи бурчимиздир".

(Пахтачиликни янада ривожлантириш масалалари юзасидан чақирилган кенгаш қатнашчиларининг мурожаатидан).

Пахта далалари меҳнаткашларининг социалистик мусобақаси

Пахтачиликни янада ривожлантириш юзасидан ўтказилган кенгаш қатнашчиларининг Ўзбекистон, Тожикистон, Туркманистон, Қирғизистон, Қозоғистон, Озарбайжон, Арманистон ва пахта етиштирувчи бошқа республикалардаги ҳамма колхозчиларга совхозлар ва МТС ларнинг ишчиларига ҳамда қишлоқ хўжалиги мутахассисларига қарата чиқарган мурожаати бугун «Правда»да э'лон қилинди.

Ўрта Осиё, Закавказье республикалари ва Қозоғистон партия, совет ҳамда қишлоқ хўжалик органлари ходимларининг, олимларнинг, пахтачилик мутахассислари ва илғорларининг бундан бирнеча кун муқаддам Тошкентда бўлиб ўтган кенгаши партия ва ҳукуматнинг пахта етиштиришни кўпайтириш соҳасидаги қарорларини амалга ошириш учун курашда катта роль ўйнаши лозим.

Совет халқи пахтакорларнинг муваффақиятлари блан ҳақли равишда фахрланади. Ўзбекистон, Тожикистон, Туркманистон, Қирғизистон, Қозоғистон, Озарбайжон, Арманистон Совет социалистик республикаларининг меҳнаткашлари СССР халқларининг қардош оиласида қишлоқ хўжалигининг пахтачилик сингари муҳим тормоғини ривожлантиришда ажойиб натижаларга эришдилар. Мамлакатимизда пахтадан олинаётган ялпи ҳосил йилдан-йилга кўпаймоқда.

Пахтачиликни ривожлантиришдаги муваффақиятлар шак-шубҳасиздир. Броқ, партия аҳолининг фаровонлигини янада ошириш соҳасида жуда катта программани амалга ошираётган ҳозирги шароитда пахта етиштиришнинг эришилган даражаси етарли эмас.

Пахтачиликни янада ривожлантириш юзасидан чақирилган кенгаш колхозлар ва совхозларда пахта ҳосилини ошириш ва пахтанинг ялпи ҳосилини кўпайтириш учун жуда катта имкониятлар борлигини кўрсатди. Илғор республикалар, областьлар, районлар, колхозлар ва совхозлар шу резервлардан фойдаланиб, пахтачиликни ривожлантиришда жуда катта муваффақиятларга эришдилар.

Бугун э'лон қилинаётган мурожаатда номлари айтиб ўтилган ўнлаб районлар, колхозлар, совхозлар, пахтачилик усталарининг муваффақиятлари бутун пахтакорлар армияси учун илҳомлантирувчи ўрнак бўлаолади. Бугун совет кишилари пахтанинг ҳарбир гектаридан 50—60—70 центнердан ва ундан ҳам кўпроқ ҳосил олаётган Ҳамроқул Турсунқулов, Ну'мон Қўзибоев, Керим Нуриев, Байрам Холлиев, А'ло Аноров, ва қишлоқ хўжалигининг бошқа кўпгина илғорларини фахрланиб тилга оладилар.

Шу нарса айниқса қувончлики, колхозлар ва совхозларнинг илғор кишилари пахтадан кичик участкалардагина мўл ҳосил олиб қолмасдан, балки жуда катта-катта пахта майдонларидан мўл ҳосил олмоқдалар. Чунончи, Ўзбекистон ССРнинг Денов, Узун, Оржоникидзе районлари бу йил ҳарбир гектардан 30 центнер ва ундан ҳам кўпроқ пахта топширдилар. Тожикистон ССРнинг Сталинобод районидаги колхозлар ҳарбир гектардан 35 центнердан ҳосил олдилар. Қўрғонтепа районидаги колхозлар эса ингичка толали пахтанинг ҳарбир гектаридан 26 центнердан ҳосил олдилар. Озарбайжон ССРнинг Карягин ва Тоус районлари пахта экилган майдонининг ҳаммасида ҳарбир гектардан 35—36 центнердан ҳосил олдилар.

Бунга ўхшаш ўнлаб мисолларни келтириш мумкин. Бундай мисоллар пахта етиштиришни кўпайтиришда имкониятларимиз нақадар катта эканлигини кўрсатади.

«Илғор колхоз ва совхозларнинг тажрибаси шуни кўрсатадики, — дейилади мурожаатда, — бизда пахта экишни кўпайтириш учун битмас-туганмас резервлар бор. Кўпгина колхоз ва совхозлар пахта майдонларини кенгайтиришни шу вақтгача пахтачиликни ўстиришнинг асосий манба'и деб ҳисоблаб келаётганликларини айтиб ўтиш керак. Пахта майдонларини кенгайтириш керак албатта, давлат бу ишда бизга жуда катта ёрдам беради. Лекин шундай бўлса ҳам, ҳосилни тобора ошириш — пахта етиштиришни кўпайтиришнинг асосий резервидир. Биз, ҳосилни кўпайтириш ҳисобига бир-икки йил ичида пахтанинг ялпи маҳсулотини кескин суратда оширишни та'минлайоламиз ва та'минлашимиз керак».

Ҳосилни ошириш соҳасида бизнинг резервларимиз нақадар катта эканлигини қуйидаги мисол яққол кўрсатади. Ўзбекистон ССРнинг илғор колхозлари ва совхозлари пахтанинг ҳарбир гектаридан 30 — 40 центнердан ҳосил олмоқдалар. Айни вақтда республикадаги ҳамма колхозларнинг бешдан бир қисмининг ҳарбир гектардан олаётган ҳосили 15 центнерга етмайди, колхозларнинг деярли ярмиси эса ҳарбир гектардан олаётган ҳосил 20 центнерга етмаётир. Агар мана шу колхозларнинг ҳаммасини лоақал ўртача колхозлар даражасига етказилса, у ҳолда республикада етиштирилаётган пахтани яна бирнеча юз минг тонна кўпайтириш мумкин бўладики, буни ҳисоблаб чиқиш қийин эмас.

Хўш, пахта ҳосилини қандай йўллар блан қисқа муддат ичида ошириш мумкин? Бу саволга илғор колхозлар ва совхозларнинг тажрибалари жавоб беради: Деҳқончилик маданиятини ошириш, пахта етиштиришнинг прогрессив методларини кенг жорий қилиш йўли блан ва биринчи галда чигитни квадрат шаклда уялаб экиш йўли блан пахта ҳосилини қисқа муддат ичида ошириш мумкин. Квадрат шаклда уялаб экиш ғўза қатор ораларини машина блан ишлашга, қўл меҳнатини анча кам сарф қилишга имкон беради.

Тожикистон ССРдаги Куйбишев номли совхоз ингичка толали пахтанинг одатдаги усул блан экилган ҳарбир гектаридан ўрта ҳисоб блан 21 центнердан ҳосил олган бўлса, квадрат шаклда уялаб (45x45 сантиметрли қилиб) экилган участкаларнинг ҳарбир гектаридан 25,4 центнердан ингичка толали пахта олди. Шу блан бирга, ғўза қатор ораларини одатдагидек узунасига ишлаган вақтда 1 гектар ғўзани парвариш қилиш учун 36 киши-куни сарф қилинган бўлса, узунасига-кўндалангига ишлаган вақтда 16 киши-куни сарф бўлди.

Ўзбекистон ССРдаги Каганович номли колхоз 300 гектар ерга чигитни квадрат шаклда уялаб экди. Шу ерларнинг ҳарбир гектаридан 48 центнердан пахта ҳосили олинди, шу усул блан чигит экилган ерларда эса ғўза қатор ораларини парвариш қилишга сарф бўлган меҳнат 45 процент камайди.

«Квадрат шаклда уялаб экиш усулининг яхши натижалар бериши, — деб ёзади кенгаш қатнашчилари, — кичик участкаларда эмас, балки жуда катта массивларида синовдан ўтказилди. Биз пахтакорларнинг ҳаммамиз учун бундан чиқариладиган қувончли хулоса шуки, чигит экишнинг бу янги усули ҳақиқатан яхши усул бўлиб чиқди. Бизнинг фикримизча, қатор ораларини 60 сантиметрдан оширмай чигитни квадрат шаклда уялаб экиш усулини мамлакатнинг пахта экадиган ҳамма районларида жорий қилиш учун актив равишда ишга киришиш пайти келди».

Ғўзани парвариш қилиш ҳамиша жуда кўп меҳнат талаб қилар эди, ғўза парвариши, одатда, қўл блан, кетмон ёрдами блан ўтказилар эди. Чигитни квадрат шаклда уялаб экиш кетмондан бутунлай воз кечишга имкон беради. Шу усулнинг жорий қилиниши натижасида пахта етиштиришни комплекс равишда машиналаштириш бемалол амалга ошириладиган реал вазифа бўлиб қолади.

Партия ташкилотлари чигит экишнинг прогрессив методини кенг жорий қилиш учун чинакам ишга киришишлари зарур. Бу соҳада кадрлар тайёрлашга, тракторчиларни, чигит экувчиларни, колхозчиларни янги усул блан ишлашга ўргатишга асосий э'тибор берилиши лозим.

Пахтакорларга янги, янада мукаммал машиналар тайёрлаб бериши лозим бўлган машинасозларнинг пахта етиштиришни кўпайтириш учун курашдаги роли жуда катта.

Колхозлар, МТСлар ва совхозлар пахтани йиғиб-териб олишни тезроқ тугаллаш ва пахта тайёрлаш планини ҳеч сўзсиз бажариш учун курашиб, 1955 йилда пахтадан мўл ҳосил олишни та'минлаш учун қизғин иш олиб боришлари лозим.

Пахта экувчи республикаларнинг колхозлари ва совхозлари ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, ўз зиммаларига мас'улиятли мажбуриятларни олдилар.

Ўзбекистон ССР колхозлари 1955 йилда пахтанинг ҳарбир гектаридан 24 центнердан ва совхозлар 28 центнердан ҳосил олишга сўз бердилар. Тожикистон колхозлари ва совхозлари совет сортларидан бўлган пахтанинг ҳарбир гектаридан 32 центнердан ва ингичка толали совет сортларидан бўлган пахтанинг ҳарбир гектаридан 25 центнердан ҳосил бериш мажбуриятини, Туркманистон ССР колхозлари 22,5 центнердан, Озарбайжон ССР колхозлари ва совхозлари 22 центнердан, Қирғизистон ССР колхозлари ва совхозлари 20 центнердан, шу жумладан республикадаги пахта экадиган областьларнинг пастки қисмларида 25 центнердан ҳосил бериш мажбуриятини олдилар. Арманистон ССР колхозлари пахтанинг ҳарбир гектаридан 23 центнердан ҳосил беришга, Қозоғистон ССРнинг Жанубий Қозоғистон областидаги колхозлар эса ҳарбир гектардан 20 центнердан ва совхозлар 30 центнердан пахта беришга ва'да қилдилар.

Пахтачиликни ривожлантириш юзасидан ўтказилган кенгаш қатнашчиларининг мурожаати катта аҳамиятга эга бўлган ҳужжатдир. Пахтакор районларнинг партия ташкилотлари бу мурожаатни ҳамма колхозчиларга, МТС ва совхозларнинг ходимларига кенг тушунтиришлари ва уни пахта етиштиришни кўпайтириш учун бошланган социалистик мусобақага асос қилиб олишлари лозим.

Пахтакор ўртоқлар, социалистик мусобақага қўшилингиз! Ватанга пахтани кўпроқ берайлик!

(«ПРАВДА»нинг 26 ноябрьдаги бошмақоласи).

ЙИЛЛИК ПЛАН БАЖАРИЛДИ

Тошкентдаги 3-нчи ғишт-черепица заводининг ишчилари, хизматчилари ва инженер-техник ходимлари москвалилар чақириғига амалий иш блан жавоб бермоқдалар. Коллектив бешинчи бешйиллик планни муддатидан илгари бажариш учун курашиб, катта муваффақиятга эришди. 1954 йил учун белгиланган топшириқ муддатидан илгари — 25 ноябрьда бажарилди.

Коллектив йил охиригача пландан ташқари қурилишларга бирнеча минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш учун курашмоқда. Корхона ишчилари барча резервларни ҳисобга олиб, бешинчи бешйиллик планни муддатидан илгари бажариш мажбуриятини олди.

Ўзбекистон, Тожикистон, Туркманистон, Қирғизистон, Қозоғистон, Озарбайжон, Арманистон ва бошқа пахта етиштирувчи республикаларнинг барча колхозчилари, совхоз, МТС ишчилари ва қишлоқ хўжалиги мутахассисларига

Пахтачиликни янада ривожлантириш масалалари юзасидан чақирилган кенгаш қатнашчиларининг

МУРОЖААТИ

Қадрли ўртоқлар!

Бизнинг мамлакатимизда Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг доно сиёсати туфайли қудратли социалистик индустрия вужудга келтирилди. Социалистик индустрия совет экономикасининг негизи ва етакчи кучидир. Партия ва ҳукумат оғир саноатни ривожлантириш соҳасида эришилган муваффақиятларга таяниб, халқ исте'моли моллари ишлаб чиқаришни кескин суратда ривожлантиришдан иборат кенг программани ишлаб чиқдилар ва изчиллик блан амалга оширмоқдалар.

Ана шу тарихий вазифани ҳал этишда, КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленуми белгилаб берганидек, асосий звено қишлоқ хўжалигининг барча тормоқларини янада ривожлантиришдан иборатдир. Коммунистик қурилишнинг улуғвор вазифаларидан илҳомланган совет халқи КПСС Марказий Комитети сентябрь, февраль-март ва июнь Пленумларининг қарорларини зўр ташаббус ва ижодий ғайрат блан амалга оширмоқда. Пахтакор республикаларнинг меҳнаткашлари қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш йўлидаги курашга муносиб ҳиссаларини қўшмоқдалар. Колхозчилар, МТС ва совхоз ишчилари ҳамда мутахассислари бу йил пахта ҳосилини ошириш ва экин майдонларини кенгайтириш соҳасида катта иш қилдилар. Колхоз ва совхозлар бу йил ўтган йилдагига нисбатан 204 минг гектар кўп ерга пахта экдилар.

Колхозчилар, МТС ва совхоз ишчилари, қишлоқ хўжалик мутахассисларининг зўр ғайрат блан меҳнат қилишлари натижасида, ноқулай об-ҳаво шароитининг қийинчиликлари бирмунча бартараф қилинди ва пахтадан мўл ҳосил етиштирилди. Шу йил 15 ноябрьгача ўтган йилнинг шу вақтидагидан давлатга Ўзбекистон ССРда 215 минг тонна, Тожикистон ССРда 30 минг тонна, Туркманистон ССРда 56 минг тонна, Қозоғистон ССРда 10 минг тонна кўп пахта топширилди. Озарбайжон ССРнинг колхоз ва совхозлари пахта тайёрлаш планини муддатидан илгари бажардилар ва давлатга ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 43 минг тонна кўп пахта топширдилар.

Ўрта Осиё ва Закавказье республикаларида пахтачиликнинг ривожланиши СССР халқларининг мустаҳкамланиб бораётган қардошларча дўстлигини, колхозчилар, МТС ва совхоз ходимларининг Ватан олдидаги ўз бурчларини яхши тушунганликларини ифода этди.

Бу йил янги агротехника усуллари — чигитни квадрат шаклида уялаб экиш, қатор ораларини торайтириб экиш, машиналар ёрдами блан ғўзани яганалаш ва қатор ораларини узунасига-кўндалангига ишлаш усулларининг жорий қилинганлиги пахта ҳосилини оширишга анча ёрдам берди. Колхоз ва совхозларнинг практикаси шуни кўрсатдики, квадрат шаклда уялаб экиш усулининг жорий қилиниши ғўзани парвариш қилишда меҳнатни икки-уч баравар камроқ сарфлаш имконини берди, ана шу майдонларда ғўзани яганалаш ва шундан кейинги парваришни қисқа ва агротехника жиҳатидан энг қулай муддатларда ўтказишга, ғўзанинг яхши ривожланишини та'минлашга ҳамда мўлроқ ҳосил олишга йўл очди.

Пахта етиштиришни кўпайтириш йўлидаги социалистик мусобақа пахтачиликнинг юзларча ва мингларча янги моҳир усталарини етиштирди. Кўпгина районлар, колхозлар, совхозлар ва қишлоқ хўжалик илғорлари катта муваффақиятларга эришдилар.

Ўзбекистон ССРнинг Денов, Узун, Оржоникидзе районлари ҳозиргача ҳар гектар ердан 30 центнердан кўпроқ пахта топширдилар. Бухоро область, Қоракўл районидаги «Октябрь» колхози, Наманган область, Тўрақўрғон районидаги «Ўзбекистон» колхози, Қашқадар'ё область, Китоб районидаги Хрушчев номли колхоз, Тошкент область, Сирдар'ё районидаги «Ҳақиқат» колхози ва Оржоникидзе районидаги Маленков номли колхоз, Қорақалпоғистон АССР, Хўжайли районидаги Ленин номли колхоз ҳар гектар ердан 30—36 центнердан пахта топширди. Сурхондар'ё область, Денов районидаги Охунбобоев номли колхоз ҳар гектар ердан 42 центнер, Жарқўрғон районидаги «Меҳнат роҳат» колхози 870 гектар ернинг ҳар гектаридан 32 центнердан ингичка толали пахта олди. Фарғона область, Олтиариқ районидаги Ленин номли колхозда Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ну'мон Қўзибоев бошлиқ бригада 60 гектар ернинг ҳар гектаридан 58 центнердан пахта топширди.

Қорақалпоғистон АССР, Кенес районидаги Охунбобоев номли колхознинг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Шомурот Мусаев бошлиқ звеноси ҳар гектар ердан 72 центнердан пахта олди.

Тожикистон ССРнинг Сталинобод райони ҳар гектар ердан 35 центнердан пахта олди, Қўрғонтепа райони ҳар гектар ердан 26 центнердан ингичка толали пахта олди. Шаартуз районидаги Сталин номли колхоз 670 гектар ернинг ҳар гектаридан 35 центнердан, Қўрғонтепа районидаги Маленков номли колхоз 820 гектар ернинг ҳар гектаридан 32 центнердан ингичка толали пахта етиштирди, Сталинобод районидаги Ленин номли колхоз 1275 гектар ернинг ҳар гектаридан 37 центнердан пахта олди. Қўрғонтепа районидаги Куйбишев номли совхоз 3600 гектар ернинг ҳар гектаридан 26 центнердан ингичка толали пахта етиштириб давлатга топширди.

Озарбайжон ССРнинг Карягин ва Тоус районлари бутун экин майдонининг ҳар гектаридан 35—36 центнердан пахта олдилар. Карягин районидаги Молотов номли колхоз 430 гектар ернинг ҳар гектаридан 43 центнердан пахта олди. Шамхор районидаги М. Ф. Охундов номли колхозда Керим Нуриев бригадаси 80 гектар ернинг ҳар гектаридан 55 центнердан пахта етиштирди.

Туркманистон ССР, Ашхобод областидаги Серах ва Тажан районлари бутун экин майдонининг ҳар гектаридан 29 центнердан пахта олдилар. Тошовуз область, Ленин районидаги Тельман номли колхоз 1600 гектар ернинг ҳар гектаридан 33 центнердан пахта етиштириб давлатга топширди. Мари область, Туркман—Қал'а районидаги «Красний октябрь» колхози 1350 гектар ернинг ҳар гектаридан 25 центнердан пахта олди. Серах районидаги Ленин номли колхознинг Қули Керимов бригадаси 80 гектар ернинг ҳар гектаридан 52 центнердан пахта топширди. Байрам Холлиев бригадаси 100 гектар ернинг ҳар гектаридан 45 центнердан пахта олди.

Қирғизистон ССР, Жалалобод область, Ленин районидаги Карл Маркс номли колхоз 720 гектар ернинг ҳар гектаридан давлатга 34 центнердан пахта топширди.

Уш область, Аравон районидаги Молотов номли колхознинг а'зоси, икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони А'ло Аноров бригадаси 60 гектар ернинг ҳар гектаридан 53 центнердан пахта олди.

Қозоғистон ССР, Ильичев районидаги «Пахтаорол» совхози 5250 гектар ернинг ҳар гектаридан давлатга 34 центнердан пахта топширди. Шу райондаги Абай номли колхоз 750 гектар ернинг ҳар гектаридан 35 центнердан, «Путь к коммунизму» колхози 646 гектар ернинг ҳар гектаридан 35 центнердан пахта топширди. Ильичев районидаги «Путь ленинизма» колхозининг Ли Гим Нен бригадаси 101 гектар ернинг ҳар гектаридан давлатга 43 центнердан пахта топширди.

Арманистон ССР, Эчмиадзинск районидаги Микоян номли колхоз давлатга 610 гектар ернинг ҳар гектаридан 25 центнердан пахта топширди. Октемберян районидаги Ленин номли колхоз 558 гектар ернинг ҳар гектаридан 28 центнердан пахта топширди.

Бирқанча областьлар, кўпгина район, колхоз ва совхозлар пахта тайёрлаш давлат планларини муддатидан илгари бажариб, пландан ташқари пахта топширишни давом этдирмоқдалар.

Пахта териш машиналари энг яхши механик-ҳайдовчиларининг номлари ҳаммага ма'лум: «Ўзбекистон ССР бешйиллиги» совхозининг механик-ҳайдовчиси ўртоқ Муротов мавсумда 184 тонна пахта терди, шунингдек Ўзбекистон ССРдаги «Малик» совхозининг механик-ҳайдовчиларидан Шакар Жўратоев, Василий Бибаров, Бозорбой Нурматов ўртоқлар, Озарбайжон ССР механик-ҳайдовчиларидан Анвар Оғаев, Алиавсад Аббосов ўртоқлар мавсумда 85—100 тоннадан пахта тердилар.

2-нчи Жеттисой МТСи пахта териш машинасининг ҳайдовчиси ўртоқ Тен Лев мавсумда 102 тонна пахта терди. «Пахтаорол» совхози пахта териш машинасининг ҳайдовчиси ўртоқ И. С. Кокко 103 тонна пахта терди.

Ўзбекистон ССРдаги «Малик» совхози бутун пахта ҳосилининг 71 процентини машинада терди. Шаҳрисабз районидаги 1-нчи МТС хизмат қилаётган колхозларда бутун пахта ҳосилининг 50 проценти машиналарда йиғиштириб олинди. Қозоғистон ССРдаги «Пахтаорол» совхози пахта ҳосилининг учдан икки қисмини машинада терди. Озарбайжон ССРдаги Тоус, Карамарьян, Қосим-Измайловский МТСлари бутун пахта ҳосилининг 40 процентидан кўпроғини машинада тердилар.

Пахтакор республикалардаги колхоз ва совхозлар барча турдаги қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етиштиришни янада кўпайтириш соҳасида партия ва ҳукумат томонидан қўйилган вазифаларни бажариш учун курашиб, давлатга ўтган йилдагидан анча кўп дон, пилла, қоракўл тери, гўшт, сут, сабзавот, мева ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари топширдилар.

Аммо эришилган натижалар бизни қаноатлантираолмайди. Хотиржам бўлишимиз учун ҳечқандай асос йўқ. Пахтачилик, чорвачиликни ва қишлоқ хўжалигининг бошқа тормоқларини ривожлантириш соҳасидаги ишларимизда ҳали катта-катта камчиликлар бор. Пахтакор республикаларнинг кўпчилиги пахта теримини шу вақтгача тамомламади ва пахта тайёрлаш давлат планини бажармади.

Давлатнинг ва колхозларнинг манфаатлари пахта теримидаги қолоқликни тугатиш, ҳарбир колхоз ва совхознинг пахта тайёрлаш давлат планини сўзсиз бажаришини та'минлаш учун бутун куч ва воситаларни сафарбар қилишни талаб этади.

Бутун ҳосилни йиғиб-териб олишни тугаллаш блан бирга келгуси йилда мўл ҳосил етиштириш учун тайёргарликни дарҳол қизитиб юбориш зарур. Биз, кузги шудгорнинг аҳамиятига ҳануз етарли баҳо берилмаётганлигига ва шу сабабдан шудгор қилиш юзасидан белгиланган топшириқларнинг бажарилмаётганига йўл қўйиш мумкин эмас, деб ҳисоблаймиз.

Биз, МТС ва совхозларнинг барча ишчилари ва мутахассисларини шудгор қилиш, трактор ва қишлоқ хўжалик машиналари ремонти сур'атини тезлатиш ҳамда сифатини яхшилашга чақирамиз. Барча колхозларда кузги шудгор планини бажариш учун МТС ходимлари далаларни тозалаш, ғўзапояларни йиғиштириб олиш ишларини уюштиришда колхозларга ҳартомонлама ёрдам беришлари керак. Колхоз правлениелари, далачилик бригадалари ва трактор бригадаларининг бошлиқлари, МТС ва совхоз агрономлари кузги шудгорнинг юқори сифатли қилиб ўтказилишини та'минлашлари зарур.

Ери шўрҳок бўлган районларда ернинг шўрини ўз вақтида ва сифатли қилиб ювиш — мўл ҳосил етиштиришнинг муҳим шартидир. Шуни эсда тутиш керакки, ернинг шўрини ювиш шўрҳок ерларда ҳосилнинг тақдирини ҳал этади ва бошқа ҳамма агротехника тадбирларининг муваффақиятли бажарилишини та'минлайди. Шу сабабли биз, шўрҳок ери бўлган барча колхоз ва совхозларга фурсатни қўлдан бермай, тўла нормада сув қўйиб, ернинг шўрини ювишни қизитиб юборишни, ернинг шўрини йўқотишни та'минлайдиган зарур мелиорация ишларининг ҳаммасини ҳозирнинг ўзидаёқ бажаришни тавсия этамиз, бу муҳим ишни кўкламга асло қолдирмаслик керак.

Қадрли ўртоқлар! Совет мамлакати пахтачиликни ривожлантириш соҳасида жуда катта муваффақиятларга эришди. Аммо, пахтачиликни янада ривожлантириш соҳасидаги буюк ишлар кучайтирилиб юборилаётган ҳозирги шароитда биз, пахтакорлардан пахта етиштиришни анча кўпайтириш талаб этилади. Бу бизнинг Ватан олдидаги энг биринчи бурчимиздир.

Илғор колхоз ва совхозларнинг тажрибаси шуни кўрсатадики, бизда пахта етиштиришни кўпайтириш учун битмас-туганмас резервлар бор. Кўпгина колхоз ва совхозлар шу вақтгача пахта майдонларини кенгайтиришни пахтачиликни ўстиришнинг асосий манба'и деб ҳисоблаб келаётганликларини айтиб ўтиш керак. Пахта майдонларини кенгайтириш керак, албатта, давлат бу ишда бизга жуда катта ёрдам беради. Лекин шундай бўлса ҳам, ҳосилни тобора ошириш — пахта етиштиришни кўпайтиришнинг асосий резервидир. Биз, ҳосилни кўпайтириш ҳисобига бир — икки йил ичида пахтанинг ялпи маҳсулотини кескин суратда оширишни та'минлайоламиз ва та'минлашимиз керак. Масалан, Ўзбекистон ССРни олиб кўрайлик. Ўзбекистон ССРда ҳар гектар ердан 30—40 центнер ва ҳатто 50 центнердан пахта олаётган колхозлар ва районлар бор. Бу жуда яхши иш. Аммо, айни вақтда республикадаги колхозларнинг бешдан бир қисми 1953 йилда ҳар гектар ердан 15 центнердан ҳам кам пахта олди, колхозларнинг қарийб ярми эса ҳар гектар ердан 20 центнердан камроқ пахта етиштирди.

Агар ана шу колхозлар ҳосилдорлик жиҳатидан лоақал ўрта даражада турган колхозлар даражасига кўтариладиган бўлса, у ҳолда бир йил мобайнидаёқ давлатга қўшимча равишда неча юз минг тонналаб пахта бериш мумкин.

Илғор колхозларнинг тажрибалари бу вазифанинг реал эканлигини ва бир — икки йил мобайнида бажариш мумкинлигини исбот қилади. Тошкент область, Октябрь районидаги Каганович номли колхоз (раиси ўртоқ Турсунқулов) йил сайин ҳар гектар ердан 30—40 центнердан пахта олмоқда, бу колхозга қўшни бўлган Шверник номли колхоз эса кўп йиллардан буён ҳар гектар ердан 10—11 центнердан пахта олиб келди. Ана шу қолоқ колхоз шу йилнинг баҳорида Каганович номли илғор колхоз блан бирлашди. Бир йил ичидаёқ катта ўзгаришлар рўй берди. Илгари гектаридан 10—11 центнер ҳосил олинган ерларда бу йил 28 центнердан пахта етиштирилди. Пахта ҳосилининг бунчалик ортишига қандай йўллар блан эришилди? Қишлоқ хўжалик ишларида элементар тартиб ўрнатиш— ерни яхши ҳайдаш ва ўз вақтида экиш, ўғит солиш, сифатли қилиб суғориш ва парвариш қилиш йўли блан, прогрессив иш методларини қўлланиш йўли блан бунга эришилди. Бундай тартибни бошқа қолоқ колхозларда жорий қилиб бўлмайдими? Шубҳасиз, жорий қилиб бўлади ва жорий қилиш керак. Бинобарин, пахта ҳосилини икки ва уч баравар кўпайтирадиган ана шундай тадбирларни ҳарбир қолоқ колхозда қисқа вақт ичида амалга ошириш мумкин.

(ДАВОМИ ИККИНЧИ БЕТДА)

Ўзбекистон, Тожикистон, Туркманистон, Қирғизистон, Қозоғистон, Озарбайжон, Арманистон ва бошқа пахта етиштирувчи республикаларнинг барча колхозчилари, совхоз, МТС ишчилари ва қишлоқ хўжалиги мутахассисларига

Пахтачиликни янада ривожлантириш масалалари юзасидан чақирилган кенгаш қатнашчиларининг

МУРОЖААТИ

(БОШИ БИРИНЧИ БЕТДА)

Биз, 1955 йилда пахта ҳосили ва пахта топшириш юзасидан белгиланган планни бажармайдиган бирорта ҳам колхоз, совхоз, бригада ва звено бўлмаслигига эришмоғимиз лозим.

Колхоз ва совхозларнинг тажрибаси пахта етиштиришдаги илғор агротехника усулларини кенг қўлланиш — ҳосилни оширишнинг муҳим воситаларидан бири эканлигини кўрсатди. 1954 йилда Тожикистон, Ўзбекистон, Озарбайжон ва бошқа республикаларнинг кўпгина колхоз ҳамда совхозлари квадрат шаклда уялаб чигит экиш усулини қўлладилар. Бу усул ғўзани узунасига ва кўндалангига ишлашни механизациялаш ҳамда қўл меҳнати сарфлашни кескин суратда камайтириш имкониятини беради. Эришилган натижалар чигитни квадрат шаклда уялаб экиш усули жуда самарали эканлигини тасдиқлади. Тожикистон ССРдаги Куйбишев номли совхоз 2—И—3 сортли чигитни одатдагича экканида ҳар гектар ердан ўрта ҳисоб блан 21 центнердан ингичка толали пахта олди, квадрат шаклда уялаб (45x45 сантиметр қилиб) экканда гектаридан 25,4 центнердан ҳосил олди. 5904—И сортли чигит экилган ерлар узунасига ва кўндалангига ишланганида ҳар гектар ердан 38,1 центнердан ҳосил етиштирилди. Шу блан бирга, одатдагича узунасига ишлаш вақтида ҳар гектар ердаги ғўзани парвариш қилиш учун 36 иш куни сарфланган бўлса, узунасига ва кўндалангига ишлаш вақтида 16 иш куни сарф қилинди.

Ўзбекистон ССРдаги Каганович номли колхоз 300 гектар ерга квадрат шаклда уялаб чигит экди. Бу майдоннинг ҳар гектаридан 48 центнердан пахта олинди, ғўзани шу усулда ишлашда сарф қилинган меҳнат 45 процент камайди. Бу эса биз учун энг муҳим нарсадир. Бир тонна пахта етиштириш учун қанчалик кўп меҳнат сарф қилиш талаб этилганлиги колхозчиларнинг ҳаммасига аёндир. Эндиликда янги усулда экишга кўчилганида меҳнатни сарфлаш кескин суратда камаяди. Бунинг натижасида пахта учун курашда кучимизга-куч қўшилади.

Квадрат шаклда уялаб экиш усулининг яхши натижалар бериши кичик участкалардагина эмас, балки жуда катта массивларда ҳам синовдан ўтказилди. Биз, пахтакорлар қувончли натижаларга эришдик. Чигит экишнинг янги усули ҳақиқатан яхши усул бўлиб чиқди. Бизнинг фикримизча, қатор ораларини 60 сантиметрдан оширмаган ҳолда чигитни квадрат шаклда уялаб экиш усулини мамлакатнинг ҳамма пахтакор районларида жорий қилиш учун актив равишда ишга киришиш пайти келди. Бу гапдан одатдагича қаторлаб экиш усулидан тамомила воз кечиш керак, деган ма'но келиб чиқмайди. Ернинг рельефи ёки бошқа шароитлар квадрат шаклда уялаб экишни қийинлаштирадиган айрим колхозларда қаторлаб экиш усулининг қўлланилишига, шу жумладан қатор ораларини 70 сантиметр қилиб чигит экилишига халақит бермаслик керак.

Тожикистон ССРда қатор ораларини 45 сантиметр қилиб чигит экаётган ва юқори ҳосил етиштираётган илғор колхоз ҳамда совхозларнинг тажрибаларини ҳартомонлама ёйиш ва ишлабчиқаришга жорий қилиш керак.

Биз, колхоз ва совхозларда қатор ораларини 45x45 сантиметр, 50x50 сантиметр, 55x55 сантиметр ва 60x60 сантиметр қилиб квадрат шаклда уялаб экиш ва ҳар уяда турли миқдорда ғўза тупларини қолдиришни тажриба қилиб кўриш соҳасидаги ишларни кучайтириш зарур деб ҳисоблаймиз. Бундан мақсад — энг кўп ҳосил етиштириш учун ғўза туплари озиқланадиган майдонда уларнинг энг тўғри жойлаштирилишига эришишдир.

Чигитни квадрат шаклда уялаб экиш усулини ва қатор ораларини торайтириб экиш усулини кенг қўлланишда яхши тайёргарлик кўрган кадрларнинг бўлиши ҳал қилувчи аҳамиятга эгадир. Квадрат аниқликни яхши кўради. Экиш вақтида қаторларнинг тўғри олиниши та'минланган тақдирдагина пахтазорларни машиналар блан ишлаш мумкин. Шу сабабдан ҳозирнинг ўзидаёқ барча колхоз, МТС ва совхозларда чигит экиш ва ғўзани парвариш қилишда ишлаш учун тракторчилар, сеялкачилар, колхозчилар ва совхоз ишчиларини ўқитишни кенг қизитиб юбориш зарур. Шу блан бирга, даладаги амалий машғулотларга алоҳида э'тибор бериш керак. Кўклам фаслида эмас, балки ҳозирги пайтда, шу кунларда кишиларга квадрат шаклда уялаб экиш техникасини ўргатиш ишларини уюштириш лозим.

Пахтакор республикаларнинг колхоз ва совхозлари тўпланган тажрибаларни, шунингдек пахта етиштиришдаги илғор иш усуллари вужудга келтирадиган энг бой тажрибаларни э'тиборга олиб, пахтадан мўл ҳосил етиштириш юзасидан қуйидаги социалистик мажбуриятларни оладилар.

Ўзбекистон ССР колхозлари 1955 йилда суғориладиган ерларда ҳар гектар ердан 24 центнер ва совхозлари ҳар гектар ердан 28 центнердан пахта етиштириш мажбуриятини оладилар.

Тожикистон ССРнинг колхоз ва совхозлари ҳар гектар ердан 32 центнердан совет сорти пахтаси ва гектаридан 25 центнердан ингичка толали совет сортли пахтаси етиштириш мажбуриятини оладилар.

Туркманистон ССР колхозлари ҳар гектар ердан 22,5 центнердан пахта етиштириш мажбуриятини оладилар.

Озарбайжон ССР колхоз ва совхозлари ҳар гектар ердан 22 центнердан пахта етиштириш мажбуриятини оладилар.

Қирғизистон ССР колхоз ва совхозлари ҳар гектар ердан 20 центнердан пахта етиштириш, шу жумладан республикадаги пахтакор областьларнинг пастлик қисмида жойлашган ерларда ҳар гектар ердан 25 центнердан пахта етиштириш мажбуриятини оладилар.

Арманистон ССР колхозлари ҳар гектар ердан 23 центнердан пахта етиштириш мажбуриятини оладилар.

Қозоғистон ССРнинг Жанубий Қозоғистон областидаги колхозлар ҳар гектар ердан 20 центнердан ва совхозлар 30 центнердан пахта топшириш мажбуриятини оладилар.

Биз, пахтакор республикалардаги барча колхозчиларни, совхоз ва МТСларнинг барча ишчиларини, қишлоқ хўжалик мутахассисларини, партия, совет, қишлоқ хўжалик органларининг ходимларини, барча меҳнаткашларни пахта ҳосилини ошириш юзасидан олинган мажбуриятларни бажариш учун умумхалқ курашини кучайтириб юборишга чақирамиз. Қолоқ колхозларни қишлоқ хўжалигини яхши биладиган тажрибали кадрлар блан мустаҳкамлашда уларга ёрдам бериш, барча қишлоқ хўжалик ишларини ўз вақтида ҳамда юқори сифатли қилиб бажаришда қолоқ колхозларга МТСлар орқали ҳартомонлама ёрдам кўрсатиш — кечиктириб бўлмайдиган вазифамиздир.

Пахта етиштириш агротехникасидаги энг катта камчиликлардан бири шуки, кўпгина колхоз, район ва областьлар пахтанинг барвақт етилишини та'минламаётирлар. Бу ҳол теримнинг кечикишига, пахтанинг кўп нобуд бўлишига ва келгуси йилда ҳосил олиш учун кузги ишларнинг бажарилмай қолишига олиб келади. Шу сабабдан, мутахассисларнинг, МТС ва қишлоқ хўжалик органлари, колхоз ва совхозлар раҳбарларининг асосий э'тибори ана шу жиддий камчиликни йўқотишга, пахтадан мўл ҳосил етиштиришга ва пахтанинг барвақт етилишини та'минлашга қаратилиши лозим.

Барча колхоз ва совхозларда ола чиққан ерларга кўчат қилиб ўтказиш учун ғўзани чиринди — тупроқ тувакчаларида етиштиришни уюштириш зарур.

Ҳосилни ошириш — бизнинг асосий вазифамиздир. Ҳосилни ошириш блан бирга, пахта экиш учун янги ерларни ўзлаштиришни ҳам та'минлаш керак. Бу йил пахтакор республикаларнинг колхоз ва совхозлари 175 минг гектардан ортиқ суғориладиган ерни ўзлаштирдилар.

Йирик ирригация иншоотлари қурилиши соҳасидаги ишлар қизитиб юборилди, чунончи, Ўзбекистон ССРда Туябўғиз сув омбори қурилмоқда, Куйинкмозор ва Уртатўқой сув омборлари қурилиши тамомланмоқда, Учқизил сув омборига сув қуйилабошланди, Озарбайжон ССРда Қарабах канали, Туркманистон ССРда Қорақум канали, Қозоғистон ССРда Арис—Туркистон канали қурилмоқда.

Мингечаур сув омбори сувга тўлдирилай деб қолди, Озарбайжон ССРда Верхне-Ширван каналини қуриш мўлжалланади, Қирғизистон ССРда Уртатўқой сув омбори, Катта Чу канали, Қораунгур ирригация шохобчаси қурилмоқда.

Вахш водисининг иккинчи навбатини ўзлаштириш учун ГЭС шалоласи қурилабошланди. Тожикистон ССРнинг Москва, Пархар ва Янги Ёнтоқ районларида, Марказий Фарғонада, Мирзачўлда ва Ўзбекистон ССРнинг бошқа областьларида янги ерларни ўзлаштириш соҳасида кўп иш қилинмоқда.

Пахтакор республикаларнинг ер ва сув ресурслари суғориладиган ерларни яна анча кенгайтириш ва пахта экишни кўпайтириш имконини беради.

Сув хўжалиги қурилишини анча яхшилаш, ер қазийдиган машиналар ва қурилиш механизмларидан унумли фойдаланиш, меҳнат унумини ошириш, энг кам куч сарф қилган ҳолда суғориладиган ерларни кенгайтиришга эришиш — пахтакор республикалардаги партия, совет, қишлоқ хўжалиги ва сув хўжалиги органлари, колхоз, МТС ва совхозларнинг вазифасидир.

Биз машинасозлик саноати ходимларини 1955 йил кўкламигача пахтакор республикалардаги МТС ва совхозларни квадрат шаклда уялаб экадиган сеялкалар (бу сеялкалар чигит экиш блан бир вақтда ўғит ҳам солиб кетади), культиваторлар блан ва ғўзани парвариш қилиш соҳасидаги ишларни механизациялаш учун керак бўлган бошқа машиналар блан зарур миқдорда та'минлашга чақирамиз.

МТС ва совхозларнинг раҳбарлари МТС ва совхозлар ихтиёрида бўлган сеялкаларни ҳамда бошқа машиналарни квадрат шаклда уялаб экиш ҳамда ғўза қатор ораларини узунасига ва кўндалангига ишлаш учун мослаштиришлари керак.

Биз, олимларга, агрономларга, механизаторларга, ирригаторларга ва қишлоқ хўжалигининг барча мутахассисларига мурожаат қилиб, деҳқончилик маданиятини юксалтиришда, квадрат шаклда уялаб экиш ва ғўза қатор ораларини узунасига ҳамда кўндалангига ишлаш усулини жорий қилишда, давлат томонидан бизнинг ихтиёримизга берилган бой техникадан тўғри ва ғоят унумли фойдаланишда, сув ресурсларидан, ўғитлардан тўғри фойдаланишда, барча қишлоқ хўжалик ишларини ўз вақтида ҳамда юқори сифатли қилиб ўтказишда колхоз ва совхозларга ёрдам беришларини сўраймиз.

Биз, кенгаш қатнашчилари пахта териш машиналари тўғрисида алоҳида гапириб ўтишни истаймиз. Саноат бундай машиналарни ишлаб чиқаришни ўзлаштирди ва МТС ҳамда совхозларга неча минглаб янги машиналар бермоқда. Лекин шундай бўлса ҳам, бу машиналардан жуда ёмон фойдаланилмоқда. Пахта териш машиналарини камситишга хотима бериш ва улардан фойдаланишни яхши уюштириш зарур. Машиналар бўлмаса, пахтани ўз вақтида йиғиштириб олиш проблемасини ҳал этиш мумкин эмаслигини эсдан чиқармаслик керак.

Саноат ходимлари ва конструкторлар мавжуд пахта териш машиналарини мукаммаллаштириш ва янги, янада мукаммал машиналарни вужудга келтириш соҳасидаги ишларини кучайтиришлари керак. Қатор оралари турлича бўлган ерларда ғўзани парвариш қилиш учун икки қаторли горизонталь — шпиндельли машиналарни, кўрак терадиган машиналарни ва ғўзапояларни юлиб тўплаб кетадиган машиналарни тезроқ ишлаб чиқаришни уюштириш зарур.

Ернинг унумдорлигини тезликда оширишдаги янги йўлларни ижодий тарзда қидириб топиш — олимлар ва қишлоқ хўжалиги мутахассисларининг кечиктирилмайдиган энг зарур вазифасидир. Колхоз ва совхозларда пахта экиладиган ерларни ишлашда колхоз олими Т. С. Мальцев методини кенг синаб кўриш керак.

Биз, селекция станциялари ва илмий-текшириш институтларининг ходимларига мурожаат қилиб, уларни пахтанинг касалликларга чидамли, тезпишар, серҳосил янги сортларини тезликда топиш ва экиш учун топширишга чақирамиз.

Пахта тозалаш заводлари ва тайёрлаш пунктларининг ходимлари пахтани кўпроқ етиштириш учун курашда актив қатнашишлари керак. Уларнинг вазифаси — пахтани қабул қилиб олиш, сақлаш ва қайта ишлашни анча яхшилашдан иборат. Яқин икки йил ичида барча тайёрлаш пунктларини тамомила механизациялаш зарур. Шу блан бирга машинада терилган пахтани завод ва тайёрлаш пунктларининг ўзида тозалаш ва қуритишни ҳам кўзда тутиш керак.

Беда — пахта ҳосилини кўпайтириш ва жамоат чорвачилиги учун мустаҳкам ем-ҳашак базасини вужудга келтириш соҳасидаги тадбирлар системасида катта роль ўйнайди. Келгуси йилда ҳарбир колхоз ва совхозда планда кўрсатилган майдоннинг ҳаммасига беда экиш керак. Бедапояларни вақтидан илгари бузиб ҳайдаб юборишга бундан буён йўл қўйиш мумкин эмас. Беда майдонларини кенгайтириш ва беда хашаги ҳамда уруғлик беда ҳосилини кўпайтириш учун куз-қиш фаслида ерни беда экишга пухта тайёрлаб қўйиш ва эски бедапояларни яхши парвариш қилиш зарур. Ҳарбир колхознинг беда уруғи блан тўла та'минланишига эришмоқ керак.

Колхоз ва совхозлар пахта теримини тугаллаб, келгуси йилда ҳосил етиштиришга тайёргарлик ишларини кучайтириш блан бирга чорвачиликнинг эҳтиёжлари тўғрисида энг кўп ғамхўрлик қилишлари, чорва молларини қишда иссиқ жойларда тўқ ва семиз боқишни та'минлашлари, соғин сигирларнинг маҳсулдорлигини оширишлари, ҳарбир колхоз ва совхознинг 1955 йилда чорвачиликни ривожлантириш давлат планини бажариши учун зарур шарт-шароитларни вужудга келтиришлари керак. Яқин вақт ичида ем-хашак тайёрлашни тугаллаш ва яйловларда эҳтиёт ем-хашак запасларини вужудга келтириш, мавжуд чорвачилик бинолари ремонтини тезликда тамомлаш ва янгиларини қуриш зарур.

Урта Осиё республикаларида майин жунли қўйчиликни, пахтакор районларда эса сут берадиган ғоят маҳсулдор чорвачиликни ҳартомонлама ривожлантириш зарур.

Машина-трактор станциялари қишлоқ хўжалиги олдида турган вазифаларни бажариш учун курашда ҳал қилувчи роль ўйнайдилар. Улар ҳамма ишларни энг яхши муддатларда, агротехника жиҳатидан юксак даражада бажаришни та'минлаш имконини берадиган миқдорда трактор ва қишлоқ хўжалик машиналарига эгадирлар. Техникадан тўла фойдаланиш, механизатор кадрларнинг малакасини ошириш, ҳосил планларини ва колхоз чорвачилигини ривожлантириш планларини бажариш юзасидан МТС ходимларининг жавобгарлигини ошириш керак, холос.

Совет халқи коммунистик қурилишнинг энг муҳим вазифаларини социалистик мусобақанинг синалган методи блан бажармоқда. Биз, қишлоқ хўжалиги ва сув хўжалигининг барча мутахассисларига, партия ва совет органларининг ходимларига мурожаат қилиб, уларни мамлакатда пахта етиштиришни янада кўпайтириш йўлида, қишлоқ хўжалигини кескин суратда ривожлантириш ҳамда яқин вақт ичида аҳоли учун зарур миқдорда озиқ-овқат маҳсулотлари ва енгил ҳамда озиқ-овқат саноати учун зарур миқдорда хомашё вужудга келтириш юзасидан партия ва ҳукумат томонидан қўйилган умумхалқ вазифасини тезликда амалга ошириш йўлида социалистик мусобақани янада кенг қизитиб юборишга чақирамиз.

Бу мурожаат Урта Осиё, Закавказье республикалари ва Қозоғистон республикаси пахтачилик ходимлари кенгашида муҳокама этилиб қабул қилинган.

Тошкент, 1954 йил 20 ноябрь.

Халқ судьялиги ва халқ маслаҳатчилигига кандидатлар кўрсатилмоқда

ЮКСАК ИШОНЧ

Йўллар министрлигига қарашли Тошкент машинасозлик заводида ишчилар, хизматчилар ва медицина ходимларининг халқ судлари составига кандидатлар кўрсатишга бағишланган йиғилиши бўлди.

Завод партия бюросининг секретари Д. Ф. Коробовский сўз олади. У, корхона коллективи номидан Октябрь районидаги учинчи участка халқ судьялигига Марҳамат Қосимовани кандидат қилиб кўрсатади.

— Бизнинг коллективимиз, — дейди у,—Марҳамат Қосимовани халқ судьялигига икки марта кўрсатган эди. У, бизнинг ишончимизни шараф блан оқлади ва ҳозир ҳам оқлаётир.

Йиғилиш қатнашчилари ўртоқ Коробовский таклифини қизғин қўллаб-қувватладилар.

Марҳамат Қосимова Тошкент шаҳар Октябрь районидаги учинчи участканинг халқ судьялигига кандидат қилиб кўрсатилсин, деб якдиллик блан қарор қилинди.

Мастер Чунихин, нормаловчи Сметанкин ва бошқа ўртоқларнинг таклифи блан йиғилиш завод ходимларидан 10 кишини халқ маслаҳатчилигига кандидат қилиб кўрсатди. Улар орасида мастерлардан В. И. Бережной, П. Н. Епифанов, И. Я. Вечин, У. Аҳмедова, кочегар К. Боқиев ва бошқалар бор. (ЎзТАГ).

МУНОСИБ ҚАНДИДАТЛАР

МИРЗАЧЎЛ, (Тошкент области), 26 ноябрь. (ЎзТАГ). Бугун Мирзачўл пахта тозалаш заводи коллективининг халқ судьялигига ва халқ маслаҳатчилигига номзодлар кўрсатишга бағишланган йиғилиши бўлди.

Завод меҳнат ва иш ҳақи бўлимининг бошлиғи ўртоқ В. Кузьмин бундай деди:

— Мен заводимиз коллективи номидан Мирзачўл районидаги биринчи участканинг халқ судьялигига кандидат қилиб ҳозирги вақтда Сирдар'ё районида биринчи участка халқ судьяси бўлиб ишлаётган Расул Матхолиқовни кўрсатишни таклиф этаман. У ўзини ҳалол ишловчи ходим қилиб танитди ва сайловчилар ўртасида катта обрў қозонди.

План бўлимининг бошлиғи Н. Ветров, комсомол ташкилотининг секретари З. Бородина, слесарь А. Леонтьев бу таклифни қизғин қувватладилар.

Завод коллективи ўртоқ Расул Матхолиқовни Мирзачўл районидаги биринчи участка халқ судьялигига якдиллик блан кандидат қилиб кўрсатди.

Халқ маслаҳатчилигига ҳам 7 кандидат кўрсатилди. Улар орасида техника контроли бўлимининг бошлиғи Иброҳим Юсупов, лаборантка Нафиса Хакимова, инженер С. Мальцев ва бошқалар бор.

Сайловчилар орасида лекция пропагандаси

Сиёсий ва илмий билимларни тарқатувчи Ўзбекистон жамияти сайловчилар учун лекциялар ўқишни ташкил қилди. Жамият а'зоси, прокуратура ходими Р. А. Винницкая «Ташсельмаш» заводида «Совет суди СССР гражданлари ҳуқуқларини қўриқлайди» деган темада лекция ўқиди. Тошкент темир йўли сиёсий бўлимининг кутубхонасида партия ва комсомол ташкилотларининг секретарьлари, пропагандист ва агитаторлар учун «Совет суди капитализмнинг кишилар онгидаги сарқитларига қарши курашда» деган темада лекция ўтказилди. Лекцияни юридик фанлар кандидати И. Б. Стерник ўқиди. Жамият а'золари СССР Конституциясининг улуғ принциплари тўғрисида, Совет сайлов системаси тўғрисида, халқ судларининг тарбиявий роли ҳақида ва бошқа темаларда аҳоли ўртасида лекциялар ўқимоқдалар.

Жамият Правлениесининг Президиуми халқ судлари сайловига тайёргарлик тўғрисидаги масалани муҳокама қилди. Сайловга тайёргарлик кўриш юзасидан давлат ва ҳуқуқ секцияси томонидан тақдим этилган тадбирлар тасдиқланди. Жамиятнинг область ва район бўлимларига совет ҳуқуқи масалалари юзасидан лекцияларнинг янги текстлари юборилди. Юридик фанлар кандидати Г. П. Саркисьян, Тошкент юридик институтининг аспиранти Ф. Отахўжаев, Ўзбекистон ССР Юстиция министрлиги бошқармаси бошлиғи М. Г. Гевель ва Жамиятнинг бошқа а'золари қишлоқ аҳолиси ўртасида лекциялар ўқиш учун Бухоро, Қашқадар'ё областьларига ва бошқа областьларга юборилдилар.

Жамиятнинг марказий лекторийсида Ўзбекистон ССР халқ судларига бўладиган сайловга доир масалалар юзасидан оммавий лекциялар ўтказилабошланди. (ЎзТАГ).

Колхоз далаларида китоб савдоси

«Узбеккнижторг» область конторасига Чиноз районидаги Оржоникидзе номли колхоз раиси Носиров ва бош бухгалтер Тўраев ўртоқлар колхоз кутубхонасини қишлоқ хўжалигига доир янги адабиётлар блан бойитмоқчи эканликлари ҳақида хат ёзиб, колхозга китоблар юборилишини сўрагандар. Контора ходимлари уларнинг илтимосини тўла қондириш учун турли янги адабиётларни танладилар ва 2600 сўмлик китобларни колхоз адресига юбордилар.

«Узбеккнижторг» область конторасининг ходимлари пахта йиғим-терими даврида колхозчилар ўртасида китоб савдосини кучайтириш учун барча тадбирларни амалга оширдилар. «Узбеккнижторг»нинг Сирдар'ё районидаги китоб магазини Охунбобоев номли колхозда уч кунлик китоб бозори ташкил этди. Колхоз территориясидаги ўнйиллик мактаб директори ўртоқ Одилов колхоз радиоузели орқали «Совет кишиси ҳаётида китобнинг роли» деган темада суҳбат ўтказди. Колхозчиларга уч кун ичида 3000 сўмликдан ортиқ китоб сотилди. Шунингдек Маленков номли колхозда ҳам бир кунлик китоб бозори ташкил этилди.

Мирзачўл, Сирдар'ё, Гулистон, Оққўрғон ва Янгийўл районларининг бирқанча колхоз далаларига китоб олиб борувчилар сони кўпайтирилди. Натижада кўпгина сиёсий, бадиий ва қишлоқ хўжалигига доир турли китоблар, шиор ҳамда плакатлар сотилди.

Колхозчиларнинг совет адабиётига бўлган талабини кенг қондириш тадбирларини кўраётган область конторасининг ходимлари районларга яна бирқанча нусҳада китоб юбориш учун ҳозирлик кўрмоқдалар.

К. ВОЛКОВ.

КОЛХОЗДА ЛЕКТОРИЙ

Сиёсий ва илмий билимларни тарқатувчи республика жамияти Калинин районидаги Сталин номли колхозда доимий лекторий ташкил этган.

Лекторий планига мувофиқ, колхозчилар учун ҳар ойда 3—5 марта лекция ўтказилади. Ўтган икки ой ичида «Ишчи ва деҳқонларнинг мустаҳкам иттифоқи», «КПСС Марказий Комитетининг сентябрь, февраль-март Пленумлари қарорлари — қишлоқ хўжалигини кескин равишда юксалтиришнинг жанговар программасидир», «Ленинча-сталинча миллий сиёсатнинг тантанаси», «Оламнинг тузилиши» каби темаларда лекциялар ўқилди. Ноябрь ва декабрь ойларида «Ўзбекистон—СССРнинг пахта базасидир», «Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкаси—умумхалқ тажриба мактаби», «Ўзбекистон ССРнинг хотин-қизлари — коммунизмнинг актив қурувчиларидир», «Совет ёшларининг ма'навий қиёфаси» каби темаларда лекциялар уюштирилади. Лекцияларни юзлаб колхозчилар зўр қизиқиш блан тингламоқдалар.

С. БОҚИЕВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

„Хотиржам бўлинг“

Газетамизда шу сарлавҳа остида материал босилиб, унда Оққўрғон райони блан Қўйлиқ посёлкаси ўртасида қатнайдиган пассажир машинаси маршрутидаги тартибсизликлар кўрсатилган эди.

Тошкент автобус парки директори ўртоқ Ражабовнинг редакциямизга хабар қилишича газета материали машина ҳайдовчи, кондуктор ва контролёрларнинг умумий йиғилишида муҳокама қилинган ҳамда унда кўрсатилган фактлар тўла исботланган. Парк ма'мурияти пассажирлардан ортиқча ҳақ олгани, иш тартиби ва интизомни бузгани учун машина ҳайдовчи Александровскийни ўз вазифасидан бўшатган ҳамда ишни терговорганларига топширган.

ОБЛАСТЬ КОЛХОЗЛАРИДА КУЗГИ ШУДГОРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 1954 ЙИЛ 25 НОЯБРЬГАЧА БЎЛГАН

М А' Л У М О Т

(МТС зоналари бўйича)

МТСларнинг номи	Планнинг бажарилиши	МТСларнинг номи	Планнинг бажарилиши
1-нчи Оққўрғон	8,7	2-нчи Қуйичирчиқ	57,9
2-нчи Оққўрғон	9,5	3-нчи Қуйичирчиқ	37,8
1-нчи Оҳангарон	4,9	Октябрь	9,5
2-нчи Оҳангарон	6,1	Оржоникидзе	15,5
1-нчи Бекобод	14,8	Паркент	11,8
2 нчи Бекобод	7,5	Пахта	6,2
3-нчи Бекобод	7,7	1-нчи Пискент	5,5
1-нчи Бўка	3,1	2-нчи Пискент	20,5
2-нчи Бўка	3,4	1-нчи Ўртачирчиқ	14,1
1-нчи Верхне-волинск	6,9	2-нчи Ўртачирчиқ	16,7
2-нчи Верхне-волинск	15,1	1-нчи Сирдар'ё	13,8
1-нчи Юқоричирчиқ	26,7	2-нчи Сирдар'ё	9,5
2-нчи Юқоричирчиқ	37,4	1-нчи Тошкент	55,0
1-нчи Гулистон	7,2	2-нчи Тошкент	61,4
2-нчи Гулистон	9,6	1-нчи Ўртасарой	18,2
3-нчи Гулистон	8,6	2-нчи Ўртасарой	6,2
Калинин	51,3	1-нчи Ховос	—
Қорасув	86,1	2-нчи Ховос	4,0
1-нчи Мирзачўл	14,4	Чиноз	9,3
2-нчи Мирзачўл	13,2	1-нчи Янгийўл	11,7
1-нчи Қуйичирчиқ	64,0	2-нчи Янгийўл	10,0

Қишлоқ хўжалигида илғор, прогрессив методларни кенг қўлланиб, экинлардан тобора мўл ҳосил етиштиришга эришайлик!

☆

Янги ердаги колхоз пахтакорларининг муваффақияти

Верхне-волинск районидаги Куйбишев номли колхоз пахтакорлари ёз бўйи самарали меҳнат қилиб, пахтадан мўл ҳосил етиштирдилар. Барча бригадалар йиғим-теримни социалистик мусобақа асосида уюшқоқлик блан ўтказиб, яхши натижаларга эришдилар. Улар етиштирилган мўл ҳосилни сра нобуд қилмай йиғиб-териб олиб, давлатга топшириш учун фидокорона меҳнат қилиб пахта ҳосилини анча оширдилар. Колхоз а'золари пахта тайёрлаш давлат планини 18 ноябрьда, ўтган йилдагидан 15 кун илгари бажардилар. Топширилган пахтанинг 96,3 проценти отбор ва биринчи сортга қабул қилинди.

Пахта далаларидаги қолган ҳосилни нобуд қилмай тезда йиғиб-териб олиб, кузги-қишки ишларни ҳам кучайтириб юбориш учун барча тадбирлар амалга оширилаётир.

Б. ТЕШАБОЕВ.

Донгдор пахтакор бошлиқ бригадада

Гулистон районидаги Молотов номли колхознинг а'золари пахтачиликни йил сайин ривожлантириб, ҳосил миқдорини тобора оширмоқдалар. Мўл ҳосил етиштиришда колхознинг ўртоқ Ғанишер Юнусов бошлиқ бригада а'золари катта муваффақиятларга эришмоқдалар.

Бригада а'золари бу йил 51 гектар ернинг ҳар гектаридан 50 центнердан ҳосил олиш учун курашиб, йиғим-теримни уюшқоқлик блан ўтказдилар. Натижада йиллик план муддатидан олдин ошириб бажарилди. Ҳозиргача ҳар гектар ердан 38 центнердан юқори сифатли пахта топширилди. Йиғим-теримда пахта териш машиналаридан унумли фойдаланилиб, 30 гектар ернинг пахтаси машинада терилди.

Бу илғор бригаданинг далаларида ҳосил ҳали жуда кўп. Колхозчилар яна ҳар гектаридан камида 5—6 центнер пахта топшириш учун курашиб, етиштирилган мўл ҳосилни териб олишни конвейер усулда ўтказмоқдалар.

Шу блан бирга, бригадада келгуси йил мўл ҳосили учун қизғин тайёргарлик кўрилаётир. Пахтаси ва кўсаги териб олинган участкаларнинг ғўзапояси машина блан юлиб олинмоқда ва шудгор қилинаётир. Бригада а'золари 1955 йилда пахта майдонини яна кенгайтириб 40 гектарга кўпайтириш учун курашаётирлар. Донгдор пахтакор Ғанишер Юнусов бошлиқ бригада а'золари келгуси йилда гектаридан 60 центнердан ҳосил етиштиришни ўз олдиларига мақсад қилиб қўйдилар.

В. ЖАЛИЛОВ.

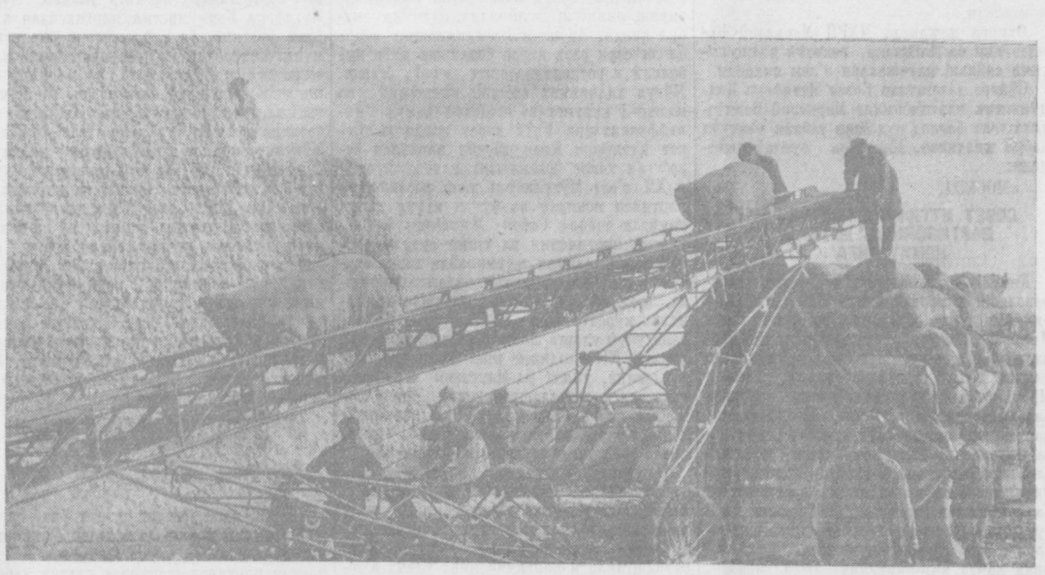

Верхне-волинск районидаги тайёрлов пунктидан Мирзачўл пахта тозалаш заводига кунига кўплаб пахта жўнатилмоқда.

А. Аверьянов фотоси.

Амалга оширилмаётган тадбирлар

БЎКА, («Тошкент ҳақиқати» мухбиридан). Иккинчи МТС зонасидаги «Ленинизм» колхози райондаги йирик колхозлардан бири ҳисобланади. Колхоз 4—5 йилдан бери пахта ўстиради. Янги ерларга кўчиб келган колхозчилар колхоз хўжалигини ривожлантириш учун фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Қисқа вақт ичида бу колхознинг экин майдони 3 минг гектарга яқин кенгайди. Пахта ҳосили ошди, колхозчиларнинг даромади йил сайин кўпаймоқда.

Бу йил ҳам «Ленинизм» колхозининг пахтакорлари 1255 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 30 центнердан ҳосил топшириш мажбуриятини олдилар. Колхознинг илғор бригада, звенолари пахтачиликда янги, прогрессив усуллардан кенг фойдаланиб, ҳосилни анча оширишга эришдилар. Дадажон Иброҳимов, Фозил Холчаев, Мирсаид Мирзаев ўртоқлар бошлиқ бригадалар чигит экишда ва ғўза парваришида механизациядан кенг ва унумли фойдаландилар. Ғўзани ягана қилиш ва кўндалангига ишлаш соҳасида бу бригадалар бошқаларга намуна бўлдилар. Натижада пахтадан мўл ҳосил етиштирилди. Ўртоқ Дадажон Иброҳимов бошлиқ бригада колхозда биринчи бўлиб йиллик планни бажарди. Тажрибали пахтакор ўртоқ Султонов бошлиқ звено 14 гектар ернинг ҳар гектаридан 58 центнердан пахта топшириб, айниқса яхши натижага эришди.

Лекин, шу илғор колхозлар блан бир хил шароитга эга бўлган ва ҳамма имкониятлари етарли бўлган қўшни колхозларда бошқача манзарани кўрасиз. Сталин номли колхоз пахта топшириш сур'атини тобора сусайтириб юбормоқда. Ноябрь ойининг ўтган даврида пахта топшириш юзасидан белгиланган график бирор кун ҳам бажарилмади. Пахта тайёрлаш суст бораётгани устига келгуси йил мўл ҳосили учун зарур тадбирлар кўриш иши ҳам талабга мутлақо жавоб бермайди. Ҳали колхоз ерларни шудгор қилишга киришгани йўқ.

Сталин номли колхоздаги бундай қолоқликнинг сабаби нима? Колхоз раиси Иброҳимов ва партия ташкилотининг секретари Ҳакимов ўртоқлар меҳнатни ташкил қилишга мутлақо э'тибор бермайдилар. Бу ерда колхозчиларнинг кўпчилиги дала иши блан тўла банд қилинмаган. Ишга кеч чиқиб, барвақт кетиш одат тусига кириб қолган. Кўпгина киши нормани бажармайди.

Бу колхозда МТС нинг 3 та трактори ишламоқда. Лекин бу машиналардан унумли фойдаланишга ҳечким э'тибор бермайди. Кўп вақт тракторлар арзимаган сабаблар блан бекор туриб қолади. Ғўзапоя юладиган тракторга СУЗ машинаси тиркалмаган. Натижада ер ҳайдашдан олдин ўғитланмаётир.

Карл Маркс номли колхоз (раиси ўртоқ А. Чўлибоев) пахта тайёрлаш планини эндигина 60,27 процент бажарди. Ҳали колхоз даласида ҳосил кўп. Лекин пахта териш ва топшириш сур'ати графикда кўрсатилганидан анча паст. Бригадаларда эса топширилмаган, териб қўйилган бирнеча ўн тонна пахта ва 250 тоннадан ошиқ кўсак бор.

Бу икки колхоздаги қолоқликнинг яна бир асосий сабаби сушилка хўжалигида қат'ий тартиб ўрнатилмаганлигидир. Сталин номли колхоздаги газ сушилкасида 30 дан кўпроқ колхозчи ишлайди. Бир суткада қуритилган пахта ҳарбир ишловчига 62 килограммдан тўғри келади. Бунинг устига сушилкада қуритилган пахталарнинг сифати ёмонлашиб кетмоқда, сорти бузилмоқда. Кечки сменада ишловчилар иши устидан қаттиқ назорат ўрнатилмаган.

Тимирязев номли колхоз иккинчи МТС зонасидаги катта колхозлардан биридир. Бу колхоз даласида ҳосил кўп. Биринчи участкадаги бригадаларда пахта очилиб ётган бўлса ҳам уни териб олиш ёмон уюштирилган. Айрим пайкалларда пода-пода моллар ёйилиб юрипти. Пахта йўлларда, далада, уватларда тўкилиб-сочилиб, нобуд бўлаётир. Уни териб олишга киши ажратилмаган.

Колхоз раиси ўртоқ Муҳаммедов коллектив хўжаликнинг ҳамма тормоқларини бошқариш, айниқса пахтачиликни ривожлантириш соҳасида қониқарли иш олиб бормаётир. Бу ерда берилган топшириқнинг қандай бажарилаётганлигини ҳечким текширмайди. Ҳосилни йиғиб олиш, меҳнатни ташкил қилиш соҳасида жиддий нуқсонларга йўл қўйилмоқда. Ўртоқ Қурбонов бошлиқ участкадаги бригадаларда колхозчиларнинг бир қисми дала ишига қатнашмайди. Нормани бажармаслик бу бригадаларда одат тусига кириб қолган.

Юқоридаги каби фактлар райондаги Охунбобоев номли, Молотов номли ва Жамбул номли колхозларда ҳам мавжуддир. Яқинда биринчи ва иккинчи МТС советларининг кенгайтирилган йиғилишида дала ишларининг бориши батафсил муҳокама қилиниб, йўл қўйилган камчиликларни тугатиш тўғрисида бирмунча муҳим тадбирлар белгиланди. Шундан кейин ҳам сезиларли ўзгариш бўлмаётир. Биринчи МТС зонасида фақат 146 гектар пахта майдони шудгор қилинди. Баҳорикор ерларда шудгор қилиш плани ҳам бажарилгани йўқ. МТС зонасидаги «Ленинобод», Юсупов номли ва «XIX партс'езд» колхозларида янги ерларни ўзлаштириш ҳисобига экин майдонини янада кенгайтириш учун катта имкониятлар мавжуд. Лекин МТС директори ўртоқ Живодеров бу муҳим ишлар блан шуғулланишга вақт тополмаётган эмиш?!

Колхоз далаларида ҳали териб олинмаган пахта кўп. Бор сушилкалар блан ҳар куни йиллик планнинг 1—1,5 проценти миқдорида пахта қуритиш имконияти бор. Афсуски, бу катта резервлар ишга солинмасдан қолмоқда.

Бўка районида даладаги ҳамма ҳосилни нобуд қилмай, тезда йиғиб-териб олиш ва кузги-қишки тадбирларни уюшқоқлик блан амалга ошириш учун жуда катта имкониятлар бор. Ички резервларни тўла ишга солиш, барча колхозчиларни дала ишига тўла сафарбар этиш блан меҳнат унумини ошириш чораларини кўриш зарур.

Т. ОРИПОВ.

☆

Ховос районида кузги дон экиш кечиктирилмоқда

Ховос районининг экономикасида пахтачилик, чорвачилик блан бир қаторда ғаллачилик ҳам катта ўрин тутади. Бу йил районнинг ҳамма ғаллакор колхозлари ғалла тайёрлаш давлат планини муддатидан илгари ошириб бажардилар. Биргина Маленков номли колхознинг ўзи планни бажаргач давлатга 600 центнер буғдой сотди.

Шунингдек Охунбобоев номли колхоз а'золари механизаторлар блан ҳамкорликда ишлаб, шудгорлаш ва кузги дон экиш планини 100 процент қилиб бажардилар. Лекин, бу блан районнинг ҳамма колхозларида ҳам иш бир хилда яхши бораётир, деб бўлмайди. Кўпчилик колхозларда ер ҳайдаш ва кузги дон экиш ишлари оммавий равишда кучайтириб юборилмаётир. 15 ноябрьгача кузги дон экиш плани «XIX партс'езд» колхозида 54, Киров номли колхозда 53, 9, Маленков номли колхозда 62, 3, Каганович номли колхозда 21 процент бажарилди, холос.

Дон экинларининг текис униб чиқиши ҳамда ундан мўл ҳосил етиштиришда ер ҳайдаш ва экиш ишларини агротехника қоидаларига тўла амал қилган ҳолда ўтказиш ҳал қилувчи аҳамиятга эгадир.

Давлат агрономлари ҳарбир колхознинг сортли уруғлик блан та'минланиши, уруғ экиш нормасини тўғри белгиланиши ва экилган уруғнинг тез униб чиқиши устидан доим контрольлик қилиб туришлари лозим.

1-нчи МТС зонасидаги колхозларга бириктилган айрим агрономлар ўз шарафли вазифаларини виждонан бажармаётирлар. МТСнинг «XIX партс'езд» ва Энгельс номли колхозларига бириктилган участка агрономи ўртоқ Файзуллаев сабабсиз 20 кунлаб иш бошида бўлмаган. Ҳар икки колхозда ҳозиргача 2210 гектар дон давлат агрономининг контрольлигисиз экилган. МТСнинг бош агрономи ўртоқ Сидельников бундай ярамас ҳолларга қарши курашиш ўрнига келишувчилик позициясига ўтиб олган.

Кузги дон экиш ишларининг қисқа муддатда сифатли қилиб экиб тамомлаш кўп жиҳатдан МТСдаги тракторларнинг унумли ишлашига боғлиқ. Лекин, Ховос районидаги 1-нчи МТС раҳбарлари колхозлар блан тузилган шартнома бўйича ўз устларига олган мажбуриятларини бажараолмаётирлар.

Тракторларнинг қишки, ёзги ремонти сифатсиз ўтказилганидан далага чиқарилган тракторларнинг кўпчилиги бузилиб ётипти.

1-нчи МТСга яқинда областьдан 6 та ДТ-54, 3 та С-80 маркали янги трактор юборилди. МТС раҳбарлари (директори Редкин, бош агрономи Сидельников, бош инженер Генкин, партия ташкилотининг секретари Камолетдинов ўртоқлар) олинган янги трактор ҳисобига янги бригада ташкил қилиб, Киров номли колхозга юбордилар. Ёқилғи ўз вақтида етказиб берилмаганидан бу тракторларнинг ҳаммаси 8 кунгача бекор туриб қолди. Шунингдек, колхозларда ишлаётган тракторларнинг кўпчилигини арзимаган сабаблар блан тўхтаб қолиш ҳоллари жуда кўп учрайди.

Маленков номли колхозда хизмат қилаётган трактор бригадасининг бошлиғи ўртоқ Алматов бу тўғрида қуйидагиларни айтиб берди:

— Менинг бригадамга 4 трактор бириктилган. Шундан ҳозирги вақтда фақат битта трактор юради. 12-нчи трактор учун 20 дона пильник ва 8 дона втулка етишмаганидан 4 ой бекор турди. Тузатиб ишга солгандан кейин 20 кун ишлаб, шу кунларда 2 дона звездочка етишмаганидан яна бузилиб ётибди. 1-нчи, 11-нчи трактор эса МТСнинг устахонасида бир ойдан буён ремонт навбатини кутади. Оддий бир часть учун ҳам 40 километр масофага арава блан бориб, келишга тўғри келади. Трактор бригадасига хизмат қиладиган янги автопередвижка машинаси бўлса, Ховос блан Баландчақар қишлоғи ўртасида киракашлик қилиш блан банд. МТСнинг бош инженери ўртоқ Генкин учун МТС паркидан далага чиқиш жуда оғир иш.

Кўриниб туриптики, МТСнинг бош инженери ўртоқ Генкин ўз вазифасига ўта кетган даражада мас'улиятсизлик блан қарамоқда. У, МТС паркига келтирилган тракторларнинг ремонтига мутлақо э'тибор бермайди. Ремонт қилиш учун келтирилган 2 та НАТИ тракторининг қисмлари шахсан Генкиннинг буйруғи блан кимларгадир тарқатиб юборилди. Энди бўлса ҳар икки тракторнинг ремонти учун 10 минг сўмдан ортиқ маблағ сарфлаш талаб этилади.

Генкин кейинги вақтларда хусусий бойлик орттиришга берилиб кетиб, ҳатто, очиқдан-очиқ ўғрилик қилиш даражасигача бориб етди.

Шу йилнинг 9 октябрь куни Генкин Ҳатам Йўлдошев деган савдогар блан келишиб, унга МТСнинг «ЕЛ — 28-48» автомашинасини ўз шахсий манфаати учун фойдаланишга топширади ва бунинг эвазига ундан 1500 сўм пул олади. Шу блан бир қаторда шофер Михаил Агафоновнинг қўлига «Ховосдан-Исфарагача» деб 1405-нчи номерли қалбаки путёвкани тутқазади. Машинадан фойдаланганлиги учун Йўлдошев шоферга 451 сўм 80 тийин пул тўлайди, деган сохта квитанция ҳам ёзиб беради. Квитанцияга МТСнинг печатини босиб, бухгалтер ва кассирнинг имзосини ўз қўли блан қўяди.

Нима учундир МТС партия ташкилотининг секретари ўртоқ Камолетдинов бу воқеани билатуриб, Генкиннинг бема'ни хулқини муҳокама қилиш ўрнига, унга ёнбосиб келмоқда. Давлат машинасидан ана шу хилда фойдаланганликлари учун 1-нчи МТСда давлатнинг 30 тоннадан ортиқ бензини беҳуда сарф қилинган.

Район партия комитетининг яқинда бўлиб ўтган бюросида 1-нчи МТСнинг умумий аҳволи муҳокама қилинди, ўртоқ Редкиннинг ҳисоботи тинглланди. Бюрода Редкинни партиядан ўчириш ва ишдан бўшатиш ҳақида қарор қабул қилинди. Хўш, бу блан МТСнинг умумий аҳволи яхшиландими? Мутлақо йўқ. МТС ишини яхшилаш учун тегишли тадбирлар белгиланмаганлиги, Генкин каби ўз манфаатини кўзловчи кишиларга чора кўрилмаганлиги туфайли иш эскилигича ёмон аҳволда қолиб келмоқда.

Область қишлоқ хўжалик бўлимининг бошлиғи ўртоқ Молчанов Ховос районидаги 1-нчи МТСда юз бериб келаётган ачинарли аҳволни билса ҳам, билмасликка олади. Бу ҳол расмиятчиликнинг худди ўзгинасидир. Бунга тезда хотима берилиши, МТС ишини яхшилаш учун тегишли тадбирлар белгиланиши, кузги шудгорлаш ва дон экиш ишлари қизитиб юборилиши керак.

Р. ХЎЖАНОВ.

ИШОНЧ

1. УЙДАГИ СУҲБАТ

Киши бир воқиадан хурсанд бўлганда, кўнглидаги қувончини энг яқин дўстига айтиш, уни ҳам севинтириш учун ошиқади. Шундай пайтда, зотан дўстининг уйи яқин бўлса ҳам, у ерга етиш анча вақтга чўзилгандай туйилади, босган қадами ҳа деганда унмайди. Ҳозир Абдувоҳид Муродов ҳам шу ҳолатга тушган эди.

Абдувоҳид совхоз марказига етиб келганда кеч кирабошлаган, чоратроф фавқулодда жимжит эди. У, олдин идорага кирмоқчи бўлди, эшик олдида ўтирган кекса қоровул ҳечким йўқлигини айтгач, орқасига қайтди. Абдувоҳид кечаги ёмғир туфайли бироз лой бўлган кўча йўлкасидан шошилмай қадам ташлаб борарди. У совхоз ерларини иккига бўлиб ўтган катта ариқ кўпригига етганда атрофга назар ташлади.

Кўз либосини кийган боғлар, далалар намоён бўлди. Барги тўкилиб кетган ғўза тупларидаги кўсаклар ёрилиб, оппоқ пахта кумушдек товланиб турипти. Шундай вақтда далага қараб турсангиз, пахтазор «оқ олтин» кони эканлигига яна бир марта ишонасиз. Ахир шу далаларда машиналар, кишилар неча мартадан ораламади. Ҳозир кўсаги очилиб турган ғўза тупларига теримчилар қўли саноқсиз бориб келди, ғўза туплари машиналар шпиндели орасидан неча бор ўтди... Олдин хирмонларда, кейин пунктларда кўзни қувонтирувчи ғарамларни ҳосил қилган пахта шу далалардан териб олинмаганмиди?!

Кумушдек суви анча пастга тушган ариқ бўйидан келаётган Абдувоҳид чапга бурилди. У атрофи оқланган уй орқасидан айланиб ўтиб, чўққи қилиб босилган пичан ғарами ёнида тўхтади. Атрофга разм солган эди, ҳечқандай шарпа сезмагач орқасига қайтди-да, яна кўчага чиқиб шошилганича сушилка томон йўл олди.

Абдувоҳид ҳамкасби Иван Рибаковни сушилкада ҳам топмади. У ердагилар, «бугун нима учундир кўринмади», деб дудмал жавоб беришди. Абдувоҳид бирдам сушилкада ўтиргач, уйига қайтди. Пахта қуритаётган кишилардан кимдир унинг орқасидан:

— Ишига ярашга ҳурмат ҳам катта-да, — деб қўйди.

Абдувоҳид то уйига етиб келгунча ҳечкимни учратмади. Ўз ҳовлисида «Москвич»ни кўрганда, «Абдунаби акамлар келиптилар-да», деганини ўзи ҳам сезмай қолди. У, дераза ёнидан ўтиб, уй эшигига яқинлашганда, уй ичидан «гур» этган кулгини эшитиб, юраги ҳовлиқиб кетди. Абдувоҳид эшикни очганда, ҳамма: «ана ўзи ҳам келиб қолди», деб юборди.

Уй ичида ғовур-ғовур бошланди. Ҳолаҳвол сўрашиш анчага чўзилди. Абдувоҳид энди ечиниб ўтирган эди, хотини гулдор лаганда палов кўтариб кирди. Ош вақтида бир-бирларига берилган саволни ҳисобга олинмаганда, суҳбат овқатдан кейин қизиди.

— Пахта териш машинаси тўғрисида гап очилгундай бўлса, дарров сени эслаймиз, — Абдунаби номли йигит гап бошлади, — бир кун кечқурун МТС ёнидаги чойхонада гаплашиб ўтирардик, почтальон газета олиб келиб қолди. Газетанинг қатини очмасданоқ «Абдувоҳид Муродов...» деган ёзувга кўзим тушиб қолди...

— Гап тегса роса чўзасан-да, Абдунаби, — унинг сўзини кимдир бўлди, — Олий Советнинг Фахрий ёрлиғи блан мукофотланганингни эшитиб беҳад қувондик, деб қўяқолсанг бўлмайдими?

— Шунақа дейсиз-у, Назирака, — яна сўзни илиб кетди ҳалиги йигит, — ахир хонаси келганда бапуржа гаплашайлик девдим-да, мана жамоат жам' бўлибмиз, озиб-ёзиб Паркентдан келганимизда бир мириқиб сўзлашсак...

— Кенгашда гапирдим дегин, қойилман сенга Абдувоҳид, — Назирнинг шу сўзидан кейин ҳамма Абдувоҳидга қаради, — минглаб кўз тикилиб турса, одам довдираб қолар деймап...

— Бўлмасам-чи, сўз фалончига деганда, юрагим жир этиб кетди, — чой узататуриб гап бошлади Абдувоҳид, — минбар томон кетаяпман-у, назаримда биров орқамдам тортаётганга ўхшайди. Энди гапирмоқчи эдим, бир хушбичим аёл стаканда чой келтириб қўйди. Кишининг ҳурматини жойига қўйиш шунчалик бўлади-да, жуда кўнглим кўтарилиб кетди. Ҳали гапирмасданоқ томоғим қақраб қолган экан, чойдан бир хўплаб олгач, президиум томон юз ўгирсам борми, ўртоқ Хрущчев менга қараб турган экан. Жуда ҳижолат тортиб кетдим, ўйлаб қўйган гапимни ҳам унутаёздим. Қарасам бўлмайдиган, ўзимни дадил тутиб, ўртоқлар, деганимни биламан, буёғи қуюлиб келаберди...

— Асли Паркентдан келганингни, аввал пахтада ишламаганингни ҳам айтдингми, — Абдунаби қизиқиб сўради.

— Қизиқсиз, Абдунабиака, у ерда ижтимоий чиқишингизни сўрардими, ишдан гапириш керак, — Абдувоҳид яна гапда давом этди. — Тўрт хил машинада ишлаганимни, ҳаммасидан ҳам бу йил ишлаётган машинам яхшилигини айтган эдим, Никита Сергеевич мендан:

— Эртадан кечгача вертикаль-шпиндельли машинада қанча, горизонталь-шпиндельли машинада қанча пахта териш мумкинлигини айтиб берсангиз, — деб сўраб қолди.

— Сен нима деб жавоб бердинг, — Абдунаби шошилиб сўради.

— Ўзим шу машиналарда қанчадан пахта терган бўлсам, шуни айтдим-да...

— Шу машиналар блан кўп деганда қанчадан тергансан, — Назир савол аломати блан Абдувоҳидга қаради. У, кенгашда, Никита Сергеевичга берган жавобини такрорлади:

— Ўтган йили мен вертикаль-шпиндельли машина блан 5780 килограммгача етказиб пахта тердим, бу йил горизонталь-шпиндельли янги машинада ишлаб, бир кунда 8.900 килограммгача пахта териб бердим. Ана шу машина жонимизга аро киради!

— Салкам тўққиз тонна, — Абдунаби шу рақамни пичирлаб такрорлади, — бир кунда шунча пахта терган машина жонга аро кирмаса, қанақаси қўл келади. Ахир, битта машина бир кунда салкам қирқбеш кишининг пахтасини теради-я!

— Қанақасига қирқбеш кишининг пахтасини терарқан, ҳисобдан адашдингми?— Назир гапни бўлди.

— Мана ҳисобланг, тўққиз тонна деймик, бир киши 200 килограммдан терганда, 45 киши бўлади-да...

— Шундай дегин, сен иккиюз килодан ҳисоблабсан, ахир ҳамма теримчи шунчадан теравермайди-да, бунинг ичида 100 килолиги, 50 килолиги ҳам бор... Абдувоҳид бу йил ишлаган мана шу янги машина биркунда ўртача 70 кишининг пахтасини тераолар экан-да...

Абдувоҳид бош силкиб, гапни ма'қуллади. Ҳамма гап кутиб, унга қараб турганлигини сезгач, яна давом этди.

— Машинани ишлатабилиш керак, — сўзларди у, — мана мен беш хил машинада ишладим, бари бир-биридан фарқ қилади. СХМ-48 машинасини ишлатганимда, бундан яхши машина бўлиши қийин, деган эдим. Бултур СХМ-48 М машинасини кўриб, ана энди машинанинг ажойиби чиқипти, деб ўзимда йўқ хурсанд бўлдим... Одам ўсган сари, техника ҳам ўсаяпти. Бу йил ишлаган янги машинам, дарвоқи' олдинги гал келганларингда кўрган эдиларинг, бирданига икки қатордаги пахтани териб кетади, ўзи тўкканини ўзи яна териб олади...

— Ҳалиги айтгандек одам ўсган сари машинанинг ҳам хилма-хиллари чиқарилмоқда, — Абдувоҳид сўзларкан, юз-кўзи жиддий тусга кирди, — бир йўла икки қатордаги пахтани терадиган машинанинг яхшилигита тан бермайдиган киши йўқ. Буни қарангки, шундай машинада ҳам камчилик борда...

— Шу гапларни кенгашда ҳам айтдингми, — Абдунаби сўради, — у ерда машинанинг усталари бўлса керак, улар ранжимадимикан?

— Улар камчиликни айтганда ранжийдиган кишилар эмас, — деди Абдувоҳид, — ўзи синовдан ўтаётган машина бўлса, палон жойи яхши ишламаяпди, пистон жойи ўз ўрнига тушмаган, деб айтилса, менимча фойданинг ўзи-ку...

Анча вақт бўлиб қолган бўлса ҳам суҳбат тобора қизғин тусга кириб бормоқда эди. Абдувоҳиднинг Паркентдан келган амакиваччалари Назир, Абдинабилар унинг сўзларини зўр э'тибор блан тинглаб ўтиришар, икки гапнинг бирида савол бериб, унинг сўзини бўлишарди. Абдувоҳид эса кенгашда эшитганлари, кўрганлари, ўзи сингари механизаторлар блан бўлиб ўтган суҳбатлар тўғрисида батафсил сўзлаб беришга ҳаракат қиларди.

— Шундай яхши машинанинг ҳам камчилиги бор дединг, Абдувоҳид, сўради Назир, — шу камчиликларнинг ишга зарари тегадими ёки анчики камчиликлармми?

— Камчилик бўлгандан кейин ишга зарари тегади-да, — деди Абдувоҳид, — мана моторини олиб кўрайлик, тез қизучан. Оғир юкни тортадиган машинага ўзига яраша кучли мотор керак, бунинг мотори бўлса анча қувватсиз. Агар 6 цилиндрли ЗИС—5 мотори қўйилса, у дарров қизиб кетмас, машинани анча вақтгача тўхтовсиз ишлатавериш мумкин бўларди. Бундан ташқари радиаторга сув қуйиш анча қийин, вақтни кўп олади...

— Бу камчиликларни тузатиш мумкин, тузатиляпти ҳам, — давом этди Абдувоҳид, — машина ишга тушгандан бери конструкторлар, инженерлар бирнеча мартадан келиб, икки-уч кундан туриб кетишди. Улар нуқул: «Абдувоҳид Нурматович, машинанинг қаери сизга ёқмаяпти, қандай камчилиги бор, тортинмай айтаверинг» дейишади. Мен бирнима десам, дарров дафтарларига ёзиб олишади, машинанинг схемасини очиб кўриб керакли жойига белги қўйишади.

— Бизнинг Паркент колхозларидаги комбайн ҳам шу зайлда комбайн бўлганда. Сен у ерини тузатгансан, у, бу ерини тузатган... Инженерлар илмли одамлар, қиттай камчилигини айтдингми ўзлари ковлаштириб яна каттароғини топишади, уни тузатаман деб ойлаб, ҳатто йиллаб бош қотиришади.

— Қанча-қанча машиналар ишлаб чиқарилаётган бўлса, ҳаммаси ғаллани, пахтани кўпайтириш учун, — Абдувоҳид Назирнинг сўзини тасдиқлади, — мен кенгаш қатнашчилари блан механизация станциясида бўлдим. Уерда шундай машиналарни кўрдикки, улар бир вақтнинг ўзида ҳам культивация қилади, ҳам зарарли ҳашоратларга қарши дори сепиб кетади.

— Бўлмаса ОДНга ўхшаган экинда...

— Абдунаби сўзга аралашди.

— Қизиқсан Абдунаби, ОДН культивация қилганини қаерда кўргансан, — деди Назир, — ахир қулоқ солгин, гап қаерга бориб тақалади, тушинмасанг охирида сўрайверасан.

Назир Абдувоҳидга юз ўгирди. У илжайгани ҳолда Абдунабига тикилиб турарди. Абдунаби, «хўп бўлади, қулоғим сенда...» дея Абдувоҳидга қаради.

— Чигитни квадрат шаклда уялаб экадиган машинани кўриб ҳамма қойил қолди, — Абдувоҳид шу гапларни айтар экан, ўзи кўрган янги машинанинг тузилишини ўрнидан туриб тушунтирабошлади, — бирхил кенгликда ўсган ғўза тўрт томондан культиватор блан ишланади. Бу машинанинг катта фойдаси шундаки, у ишлатилган далада кетманнинг унча ҳожати бўлмай қолади... Механизация станциясида кўрган янги машиналарни айтаверсам, бугун тамом бўлмайди. Кўсак терадиган трактордан тортиб, ерни Мальцев методи асосида ишлайдиган кучли плуг, тракторгача бор.

— Машина бизнинг ишонган тоғимиз,— Назир ма'ноли оҳангда деди, — ота-боболаримиз қанча-қанча азоб чекиб, Паркент адрларида ўроқ блан ғалла ўрардилар. Мана энди Абдунаби сингари комбайнчиларимиз хаш-паш дегунча катта-катта пайкалдаги ғаллани ўриб, янчиб беради...

— Ҳали кўрамиз, икки-уч йил ўтмасдан ҳозирги пахта териш машинаси ҳам комбайн даражасига етади, бунга ишонамиз. Абдувоҳид бу сўзларни худди кечаги кенгашда айтгандай дадил, қат'ий оҳангда деди. Шунда Абдунаби:

— Одамлар ўсган сари машина ҳам ўсаяпти. Биз уни ўз йўлимизга солаоламиз, — дея қўшимча қилди.

Абдувоҳид Тошкентда бўлган кенгашда кўрган, эшитганларини энг яқин кишиларига айтиб бергани учун хурсанд бўлса ҳам, шу суҳбатда ҳамкасби Иван Рибаковнинг йўқлиги учун кўнгли унча тўлмади. У ҳовли саҳнида туриб атрофга қулоқ солди. Аллақаерда трактор овози эшитилмоқда эди. «Ҳойна-ҳой Иван ўша ерда, сушилка ёнида машинадан кўсак чиқараётгандир» Абдувоҳид кўнглидан кечирди. «Майли, ҳамма гапларни эртага бапуржа айтиб бераман».

Абдувоҳид уйга кирганда Назир ва Абдунаби ётиб олиб янги журнални варақлашмоқда эди. У ҳам Назар ёнидан жой олди ва бир пастда уйқуга кетди.

С. МАҲКАМОВ.

«Ўзбекистон ССР бешйиллиги» совхози.

Жаҳон тинчлик кенгашининг қарорлари

ЧЕТЭЛЛАРНИНГ ТАЗ'ЙИҚИ ҲАМДА ҲАРБИЙ БЛОКЛАР ВА КОАЛИЦИЯЛАР СИСТЕМАСИ НАТИЖАСИДА ҚАРАМ ВА ЯРИМ ҚАРАМ МАМЛАКАТЛАРДА ВУЖУДГА КЕЛГАН АҲВОЛ ТУҒРИСИДА

СТОЛГОЛЬМ, 24 ноябрь. (ТАСС). Жаҳон Тинчлик Кенгашининг сессияси «Четэлларнинг таз'йиқи ҳамда ҳарбий блоклар ва коалициялар системаси натижасида қарам ва ярим қарам мамлакатларда вужудга келган аҳвол тўғрисида» резолюция қабул қилди. Резолюцияда бундай дейилади:

Тинчлик йўлидаги жаҳон ҳаракатининг қатнашчилари, халқларни мустамлака қарамлиги ҳолатида ва мазлум ҳолда тутиш учун қўлланиладиган жабр-зулм тинчлик ишига жиддий хавф туғдиради, деб доим ҳисоблаб келдилар.

Ана шу ҳаракат қатнашчилари, ярим мустамлакалар халқларининг ички ишларига четэлларнинг аралашуви, бу халқлар яшайдиган мамлакатларнинг агрессив пактларга киритилиши, уларнинг территорияларида ажнабийларнинг стратегия базалари вужудга келтирилиши халқаро муносабатлардаги кескинликни кучайтиради, деб доим ҳисоблаб келдилар.

Лондон ва Париж битимлари Европа халқларининг хавфсизлигига ва бутун дун'ёда тинчликка хавф туғдиради, шу блан бирга, бу битимларнинг амалга оширилиши мустамлака ва ярим мустамлака халқларининг ҳаёти учун ҳам бевосита оғир оқибатларни вужудга келтирган бўлар эди. Ана шу мамлакатлар халқларининг аҳволи шунингсизоқ жуда оғир бўлиб, улар ба'зан эса фожиали кун кечирмоқдалар.

Жаҳон Тинчлик Кенгаши турли қарам ва ярим қарам мамлакатларда вужудга келган вазият натижасида тинчлик иши учун туғилган хавфни жаҳон жамоатчилиги олдида яна бир марта та'кидлайди. Малайяда, Кенияда, Шимолий Африкада бўлаётган қуролли конфликтлар ошкора урушга айланиши ва бутун дун'ёда тинчликни хавф остида қолдириши мумкин.

Ҳинди-Хитойдаги уруш вақтида жаҳон тинчлик ҳаракати ана шундай конфликтларни тинч йўл блан тўхтатиш зарур ва мумкин деб э'лон қилди. Воқиалар ана шу йўл жуда тўғри белгиланганлигини кўрсатди. Эндиликда Жаҳон Тинчлик Кенгаши ҳозирги вақтда рўй бераётган бошқа конфликтларни ҳам тезликда тинч йўл блан ҳал этишни талаб қилади.

Яқин ва Ўрта Шарқда халқларнинг ички ишларига четэлларнинг турли формаларда аралашаётганликлари тинчлик ишига хавф туғдиради. Ана шу аралашувдан мақсад ҳарбий пакт ва блокларни—Туркия-Покистон пактини, Яқин Шарқ пактини ва бошқа пактларни ана шу халқларга мажбуран қабул қилдиришдан иборат.

Жаҳон Тинчлик Кенгаши, катта ва кичик барча давлатлар ўртасидаги муносабатлар Ҳиндистон, Хитой ва Бирманинг биргаликда чиқарган декларациясида баён қилинган ва Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Уставига жавоб берадиган Беш Принципга риоя қилишга асосланиши лозим, деб э'лон қилади.

Жаҳон Тинчлик Кенгаши ҳозирги вақтда бўлаётган қуролли конфликтларнинг тўхтатилиши, барча халқларнинг мустақиллигини ҳурмат қилиш ва уларнинг миллий ҳамда демократик орзуларини амалга ошириш халқаро вазиятдаги кескинликни юмшатишнинг энг муҳим факторлари, деб ҳисоблайди.

Жаҳон Тинчлик Кенгаши жаҳон жамоатчилигини умумий хавфсизликни та'минлаш учун жуда муҳим аҳамиятга эга бўлган ана шу принципларни қабул қилишни ва амалга оширишни талаб этишга чақиради.

Стокгольм, 1954 йил 23 ноябрь.

ЧЕТЭЛЛАРНИНГ ТАЗ'ЙИҚИ ҲАМДА ҲАРБИЙ БЛОКЛАР ВА КОАЛИЦИЯЛАР СИСТЕМАСИ НАТИЖАСИДА ОСИЁНИНГ ТУРЛИ ҚИСМЛАРИДА ВУЖУДГА КЕЛГАН АҲВОЛ ҲАҚИДА

СТОКГОЛЬМ, 24 ноябрь. (ТАСС). Жаҳон Тинчлик Кенгаши сессияси «Четэлларнинг таз'йиқи ҳамда ҳарбий блоклар ва коалициялар системаси натижасида Осиёнинг турли қисмларида вужудга келган аҳвол ҳақида» резолюция қабул қилди. Резолюцияда бундай дейилади:

Жаҳон Тинчлик Кенгаши сессияси Осиёдаги аҳволни ўрганиб чиқиб, Кореяда ва Ҳинди-Хитойда урушни тўхтатишга ёрдам берган, Осиёда тинчлик бўлиши учун шароит туғдирган ва халқаро кескинликни юмшатишни осонлаштирган ма'нодор бахтли воқиалар сабабли ўзининг мамнун бўлганлигини билдиради.

Жанва кенгашининг натижалари тинчликсевар кучларнинг ғалабасидир. Ҳинди-Хитойда уруш ҳаракатлари тўхтатилди, кўп йиллар мобайнида биринчи марта жаҳоннинг шу районида катта урушлар энди йўқ.

Ҳиндистон ва Хитой бош министрларининг қўшма декларацияси қуйидаги беш принцип асосида тинч тотув яшаш идеалини конкрет шаклга солди:

1. Территориал бутунликни ва суверенитетни ўзаро ҳурматлаш.

2. Ҳужум қилишмаслик.

3. Бошқа давлатларнинг ички ишларига аралашмаслик.

4. Тенгҳуқуқлилик ва ўзаро манфаатдорлик.

5. Тинч тотув яшаш.

Бу принципларни Осиё ва бутун дун'ё халқлари қизғин суратда қабул қилдилар ва Бирма, Вьетнам Демократик Республикаси, Совет Иттифоқи ҳукуматлари ва Индонезия ҳукуматининг раҳбарлари ҳам қабул қилдилар. Бу беш принцип Осиёда тинчлик ва коллектив хавфсизликнинг негизини қуриб берди, шу блан бирга, бу принципларнинг қабул қилиниши ҳамма мамлакатларнинг тинч тотув яшашлари учун улар ўртасида дўстона муносабатлар бўлиши учун негиз бўлур эди.

Бу воқиалар «осиёликларни осиёликларга қарши урушишга» мажбур этишга уринаётганларнинг умидларини барбод қилиб, Осиёдаги бирликни ва ҳамжиҳатликни мустаҳкамлади. Броқ, уруш тарафдорлари ҳарбий пактлар тузиш йўли блан, ҳарбий иғволар қилиш йўли блан, Осиё миллатларининг ички ишларига тобора кўпроқ аралашиш ва халқларга зулм қилиш йўли блан Осиёда ўз ҳукмронликларини ўрнатиш планларини амалга оширишга қайта-қайта уринмоқдалар.

Шу ниятларни барбод қилиш ва Осиёда тинчликни ҳамда хавфсизликни та'минлаш учун Жаҳон Тинчлик Кенгаши Осиё ва бутун дун'ё халқларига хитоб қилиб айтадики:

1. Осиёда тинчлик зонасини кенгайтирайлик ва мустаҳкамлайлик ҳамда беш принцип асосида тинч ва коллектив хавфсизлик ўрнатайлик.

2. Шарқи-Жанубий Осиёда агрессив блок (СЕАТО) вужудга келтириш йўлидаги уринишларга қаршилик кўрсатайлик ва осиёликларни осиёликларга қарши қилиб қўювчи ҳамда бутун дун'ёда тинчликка таҳдид солувчи АҚШ-Покистон пакти сингари бошқа ҳарбий блоклар проектларининг ҳам, СЕАТО проектининг ҳам амалга оширилишига йўл қўймайлик.

3. Осиёнинг ҳамма районларида, шу жумладан Малайяда, Ғарбий Ирианда (Голландия Янги Гвинеясида) ва Гоада четэллар ҳукмронлигига ва аралашувига хотима берилишини талаб қилайлик. Шу территориялардан барча четэл ҳарбий кучларининг олиб чиқиб кетилишига, шунингдек Осиё еридаги барча четэл ҳарбий базаларининг тугатилишига ва атом ҳамда водород бомбаларининг хатарли синовлардан ўтказилишининг дарҳол тўхтатилишига эришайлик, чунки бу бомбалар синовдан ўтказилганида Тинч океанда кўп кишиларнинг ўлишига сабаб бўлди ҳамда Осиёнинг ҳавосини ва сувларини заҳарлади.

4. Хитой территорияси бўлган Тайваньда(Формозада) четэл интервенциясини тўхтатишни талаб қилайлик, Хитой Халқ Республикасининг БМТ да ўз қонуний жойини олишини қаттиқ туриб талаб қилайлик.

5. Корейс халқининг истак-орзуларига мувофиқ равишда Кореянинг тинч йўл блан бирлаштирилиши юзасидан Осиёдаги бетараф давлатларнинг иштироки блан манфаатдор мамлакатлар конференциясини яна тезроқ бошлаб юборишни талаб қилайлик, Ҳинди-Хитойда яраш шартларига қаттиқ риоя этилишини талаб қилайлик.

6. Япониянинг қайтадан ҳарбийлаштирилишига қаршилик кўрсатайлик, чунки унинг қайтадан ҳарбийлаштирилиши Осиёдаги ва бутун дун'ёдаги тинчликка ҳамда хавфсизликка таҳдид солади.

Осиё халқлари фақат шу йўл блангина тинчликни мустаҳкамлашга, ҳартомонлама прогресснинг эркинлик блан ривожланишига эришишлари ҳамда бутун дун'ёда тинчлик ўрнатишга ўз ҳиссаларини қўшишлари мумкин.

Стокгольм, 1954 йил 23 ноябрь.

БУЮК МАДАНИЙ ЙИЛЛИКЛАРНИ ЎТКАЗИШ ТЎҒРИСИДА

СТОКГОЛЬМ, 24 ноябрь. (ТАСС). Жаҳон Тинчлик Кенгашининг сессияси буюк маданий йилликларни ўтказиш тўғрисидаги қуйидаги чақириқ блан мурожаат қилди:

Бутун дун'ё халқлари 1955 йил мобайнида жаҳон маданияти буюк вакилларининг қуйидаги йилликларини нишонлайдилар:

Шиллер вафот этган куннинг 150 йиллиги.

Мицкевич вафот этган куннинг 100 йиллиги.

Монтескье вафот этган куннинг 200 йиллиги.

Андерсен туғилган куннинг 150 йиллиги.

Сервантеснинг «Дон Кихот» китоби биринчи марта нашр этилишининг 350 йиллиги.

Уитмэннинг «Ўт барглари» китоби биринчи нашри чиқишининг 100 йиллиги.

Буюк маданий йилликларнинг ўтказилиши халқларнинг ўз чегараларидан қат'ий назар, дўстона алоқаларни йўлга қўйишларини, бир-бирларини яхши билиб олишларини ва тинч ҳамкорликни мустаҳкамлашларини та'минлашга ёрдам беради.

Жаҳон Тинчлик Кенгаши барча халқларга, ёзувчилар ва рассомларга, олимларга, тарихчиларга, ўқитувчиларга, барча маданий ва оммавий ташкилотларга мурожаат қилиб, уларни ана шу маданий йилликларни ўтказишда қатнашишга чақиради.

Стокгольм, 1954 йил 23 ноябрь.

Мўғулистон халқ-революцион партияси XII с'ездининг охирги мажлиси

УЛАН-БАТОР, 25 ноябрь. (ТАСС). Мўғулистон халқ-революцион партияси (МХРП) нинг XII с'езди бугун ўз ишини тамомлади.

Охирги мажлисда МХРП Марказий Комитетини ва Марказий ревизия комиссиясини сайлаш натижалари э'лон қилинди.

Сўнгра делегатлар Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг Марказий Комитетига ғоят баланд руҳ блан табрик мактуби қабул қилдилар. Мактубда бундай дейилади:

«МОСКВА,

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИНИНГ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИГА

Қимматли ўртоқлар! Мўғулистон халқ-революцион партиясининг XII с'езди партиянинг ҳамма а'золари номидан Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг Марказий Комитетига оташин коммунистик саломи йўллайди. Мўғул халқи ўзининг Мўғулистон халқ революцион партияси раҳбарлигида Улуғ Совет Иттифоқининг қардошлик ёрдами блан ҳисобот даври мобайнида социализм асосларини қуришда олға қараб янги қадам қўйди. Биринчи бешйилликдаги ва ундан кейинги йиллардаги халқ хўжалик планларини бажариш учун курашда мамлакатнинг ишлабчиқариш кучлари янада ривожлантирилди ва экономика ҳамда маданият яна юксалтирилди. Мамлакат экономикасининг асосий тормоғи бўлган чорвачилик тобора ривожланмоқда, арат хўжаликларининг даромади ҳамда ишчи ва хизматчиларнинг реаль ишҳақи ошмоқда, бутун халқ хўжалигида социалистик сектор яна ўсмоқда ва мустаҳкамланмоқда, Ватанимиз саноати, транспорти ва савдо-сотиқ ишлари ривожланмоқда. Халқ маорифини ва соғлиқни сақлашни ривожлантиришда янги муваффақиятларга эришилди, меҳнаткашларнинг моддий ва маданий савияси юксалмоқда.

МХРП XII с'езди мўғул халқи ўзининг жонажон партияси раҳбарлигида экономикани ва маданиятни ривожлантиришда эришган ғалабаларини якунлади ва халқ хўжалигини ҳамда маданиятни ривожлантириш иккинчи бешйиллик планини қабул қилди. Бу план Ватанимизнинг социализм сари олға қараб боришида янги қувончли переспективаларни очиб беради. Мўғул халқининг сиёсий, иқтисодий ва маданий қурилишда эришган ҳамма муваффақиятлари Улуғ совет халқи ва Совет Иттифоқи Коммунистик партияси бераётган холис ёрдамининг натижасидир.

XII с'езд Мўғулистон халқ революцион партияси номидан ва бутун мўғул халқи номидан шонли Совет Иттифоқи Коммунистик партиясини ва унинг орқали қардош совет халқини табриклайди ҳамда экономикани ва маданиятни ривожлантиришда, озод ва бахтли ҳаёт қуришда халқимизга кўрсатаётган доимий холис ёрдамлари учун уларга самимий ташаккур изҳор қилади. XII с'езднинг иши партиямизнинг бирлигини, унинг ўз Марказий Комитети теварагига жипслашганлигини ёрқин намойиш қилди. Биз ғолибона марксизм-ленинизм та'лимотига амал қилиб, янги, янада шонлироқ ғалабаларга эришамиз.

Партиямиз с'ездининг ишида улуғ Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг, Хитой Коммунистик партиясининг, халқ демократияси мамлакатлари коммунистик ва ишчи партияларининг делегациялари қатнашганлиги партиямизнинг ҳамма а'золарини ва мамлакатимизнинг меҳнаткашларини бахтли ва қувончли ҳаёт қуришда янги муваффақиятлар учун янада курашишга илҳомлантиради. Қардош коммунистик ва ишчи партияларнинг вакиллари с'ездимиз ишида қатнашганлиги бутун тинчлик, демократия ва социализм лагеридаги халқларнинг ўзаро дўстлигини ва ҳамкорлигини, коммунистик ва ишчи партиялар ўртасидаги қардошлик алоқалари мустаҳкамланганлиги ва уларнинг бирдамлигини яққол ифода қилди.

Қимматли ўртоқлар, сизларга ва'да бериб айтамизки, Мўғулистон халқ революцион партияси ишчилар синфининг меҳнаткаш аратлар блан янада мустаҳкамланиб бораётган иттифоқига таяниб, Совет Иттифоқи Коммунистик партиясидан қунт блан ўрганиб, ўз сафларининг бирлигини мустаҳкамлаб ва ўз теварагига кенг халқ оммасини жипслаштириб, ўз халқини социализм сари олиб борабилади. Ўз мамлакатининг меҳнаткашларини пролетар интернационализми руҳида тарбиялаётган Мўғулистон халқ революцион партияси бундан буён ҳам бор куч-қувватини бутун дун'ёда тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлаш учун, Улуғ Совет Иттифоқи бошчилик қилаётган қудратли демократия ва социализм лагерини мустаҳкамлаш учун курашга сарф қилишга қаттиқ бел боғлагандир. Совет халқининг коммунизм қуриш учун курашида унинг раҳбар ва етакчи кучи бўлган буюк Совет Иттифоқи Коммунистик партиясига шон-шарафлар бўлсин! Яшасин мўғул ва совет халқларининг бузилмас дўстлиги! Яшасин Маркс-Энгельс—Ленин—Сталиннинг енгилмас та'лимоти.

МЎҒУЛИСТОН ХАЛҚ-РЕВОЛЮЦИОН ПАРТИЯСИНИНГ XII С'ЕЗДИ

Улан-Батор шаҳри, 1954 йил 25 ноябрь».

Табрик мактубининг тексти ўқиб эшиттирилгандан кейин делегатлар ўринларидан турадилар ва Совет Иттифоқи Коммунистик партияси шарафига қаттиқ қарсак чаладилар.

Мажлис охирида ўртоқ Цеденбал қисқа нутқ сўзлади. У, с'езднинг ишини якунлади ва КПСС, ХКП делегацияларига, шунингдек халқ демократияси мамлакатларининг коммунистик ва ишчи партиялари делегацияларига с'езднинг ишида қатнашганликлари учун ташаккур изҳор қилди, Мўғулистон халқ-революцион партиясининг XII с'ездини ёпиқ деб э'лон қилди. Делегатлар ва меҳмонлар ўринларидан туриб партия гимни «Интернационал»ни ижро этдилар.

БМТ Бош Ассамблеясининг тўққизинчи сессияси

СИЁСИЙ КОМИТЕТДА

НЬЮ-ЙОРК, 24 ноябрь. (ТАСС). Сиёсий комитет 23 ноябрьдаги кундузги мажлисида кун тартибидаги навбатдаги моддани—Ғарбий Ириан (Янги Гвинеянинг ғарбий қисми) ҳақидаги масалани кўришга киришди. Бу масала Бош Ассамблея ҳозирги сессиясининг кун тартибига Индонезиянинг илтимосига биноан киритилган эди.

Ғарбий Ириан ҳақидаги масалани муҳокама қилиш Индонезия делегати Суджарвонинг нутқи блан бошланди. У эслатиб ўтдики, Голландия ўз вақтида, илгариги Голландия Ҳиндистонини ташкил этган бутун территория янги давлат — Индонезия республикаси составига қўшилиши лозим, деган принципга рози бўлган эди. 1949 йилда думолоқ стол конференциясида, деди ўз сўзини давом эттириб Суджарво, Индонезия Ғарбий Ириан территориясини вақтинча Голландия идора қилиб туришига рози бўлишга мажбур бўлган эди, лекин бу территориянинг статуси ҳақидаги масала кейинчалик музокаралар йўли блан ҳал этилади деб шарт қилинган эди. Броқ Голландия, деди Индонезия вакили, Ғарбий Ириан территориясида мустамлакачилик режимини тиклади ва бу районнинг статуси ҳақида музокаралар олиб боришдан бош тортди. Натижада Индонезия Ғарбий Ириан ҳақидаги масалани БМТ муҳокамасига қўйишга қарор қилди.

Индонезия вакили айтдики, Голландия ма'мурларининг фаолияти натижасида «Ғарбий Ириандаги аҳвол бў ердаги, аҳоли учун жуда оғирлашди ва деярлик умидсиз даражага тушиб қолди. Голландия мустамлакачи ма'мурлари Ғарбий Ириан территориясида солдатлар учун керакли баракларни мактаб биноларига кўра анча кўпроқ қурмоқдалар. Улар бу ерда гўё мазкур районни «мудофаа қилмоқ» учун ҳарбий денгиз базалари қурмоқдалар.

Индонезия вакили ўз сўзининг охирида резолюция проекти тақдим этди. Резолюция проектида жанжалда қатнашучи томонларга проблемани тинч йўл блан ҳал этиш манфаатларини кўзда тутиб Ғарбий Ириаининг сиёсий статуси ҳақида дарҳол музокаралар бошлаш таклиф этилади. Резолюция проектида, БМТ бош секретари мазкур масала юзасидан икки томоннинг музокаралари натижаси ҳақида Бош Ассамблеянинг 10-нчи сессиясига доклад тақдим этсин дейилади.

Сўнгра сўзга чиққан Голландия вакили Баллусек ўз ҳукуматининг Ғарбий Ириан масаласида тутаётган позициясини оқлаб, Индонезиянинг муҳокама қилинаётган масаладаги позицияси Ғарбий Ириан ҳақида музокаралар бошлашни амалий жиҳатдан натижасиз аҳволга тушириб қўяди, деб да'во қилди.

Ғарбий Ириан ҳақидаги масалани муҳокама қилиш сиёсий комитетнинг 24 ноябрьдаги кундузги мажлисида давом эттирилади.

НЬЮ-ЙОРК, 25 ноябрь (**ТАСС махсус мухбири**). Кеча Сиёсий комитетнинг кундузги мажлисида Ғарбий Ириан (Янги Гвинеянинг ғарбий қисми) ҳақидаги масалани муҳокама қилиш давом этди. Австралия вакили Спендер Голландиянинг позициясини қувватлаб нутқ сўзлади. У, Ғарбий Ирианнинг тақдири Австралияга жуда ҳам яқин алоқалидир, чунки Австралиянинг хавфсизлиги Янги Гвинеянинг хавфсизлиги блан чамбарчас боғланган, деди. Спендер, Австралия блан Голландияни умумий манфаатлар боғлайди, деди. Австралия вакили Голландиянинг нуқтаи назарини ҳимоя қилиб, масалани шундай қилиб тасвирладики, у ўзини гўё Ғарбий Ириандаги маҳаллий аҳолининг манфаатларини ҳимоя қилаётган кишидай қилиб кўрсатишга уринди. У, Ғарбий Ириан ҳақидаги масалани бу территориядаги аҳолининг ўз ҳохиш-иродасини эркин ифода қилиши асосидагина ҳал этиш мумкин, деди. Модомики, бу ердаги аҳоли ҳали ўз тақдирини ўзи ҳал қилаолмас экан Ғарбий Ирианда мавжуд аҳвол сақланиши лозим, деб да'во қилди Спендер. Шу блан бирга Спендер Голландия мустамлака ма'муриятининг «муваффақиятларини кўкка кўтариб мақтади, бу ма'мурият Ғарбий Ирианнинг «прогресси»га ёрдам берган эмиш.

Бельгия вакили Ван Лангенхове ҳам Ғарбий Ириан устидан Голландия мустамлака ҳукмронлиги сақланишини ёқлаб гапириб, бу территория ҳақидаги масала гўё Голландиянинг ички юрисдикциясига тааллуқли масала деб ва Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг компетенциясига кирмайди деб да'во қилди.

Уругвай вакили Меркес Кастро, муҳокама қилинаётган масала мустамлакачилик ҳақидаги масаладир, мустамлакачилик ҳукмронлигига хотима бериш лозим, деб уқтириб ўтди. У, муҳокама қилинаётган масала юзасидан Сиёсий комитетда бирор қарор қабул қилишдан олдин Ғарбий Ириан аҳолиси вакилининг фикри эшитилиши лозим, деди.

Бугун сиёсий комитет бу масалани муҳокама қилишни давом эттиради.

Совет ҳукуматининг 1954 йил 13 ноябрьдаги нотасига Югославия ҳукуматининг жавоби

24 ноябрьда Югославия ФХР Ташқи ишлар давлат секретариати СССРнинг Югославиядаги Элчихонасига 1954 йил 13 ноябрьдаги совет нотасига Югославия ФХР ҳукуматининг жавобини топширди.

Жавобда бундай дейилади: Югославия ФХР ҳукумати СССР Ҳукуматининг таклифини э'тибор блан ўрганиб чиқди, «чунки бу таклиф Югославия ФХР Ҳукумати жуда катта аҳамият бераётган проблемаларга тааллуқлидир».

«Югославия ФХР Ҳукумати Европага тааллуқли очиқ масалаларни, айниқса Европа мамлакатларининг хавфсизлиги масаласини тинчликсеварлик руҳида ҳал этиш йўлидаги ҳарбир ташаббусни тақдир қилиб, — дейилади жавоб нотасида, — конференция ҳақида Совет Ҳукумати таклифида айтилган идеяни, шунингдек бу таклиф 23 мамлакатга юборилганлигини табриклайди ва қўллаб-қувватлайди ҳамда Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Устави принципларига мувофиқ равишда бундай конференциянинг ўтказилиши халқаро кескинликни камайтиришга қўшилган анча катта ҳисса бўлур эди деб ҳисоблайди».

Иккинчи томондан, Югославия ҳукуматининг фикрича, «ҳамма бирдай манфаатдор бўлган кўпгина масалалар ҳақида ҳозирги вақтда Европадаги бирқанча мамлакатларнинг нуқтаи назарлари ҳали бирбиридан анча узоқ ва Европа мамлакатларидан кўпи ҳозирги пайтда мазкур конференцияда қатнашишга тайёр эмас». Югославия ҳукумати, агар конференция 13 ноябрьдаги совет нотасида кўзда тутилган муддатдан кейинроқ ўтказилса ҳам, унчалик кеч бўлмаган бўлар эди, деган чуқтаи назарни билдиради.

Югославия ФХР Ҳукумати шундай деб ишонганлигини билдирдики, «ҳамма манфаатдор давлатларнинг юқорида кўрсатиб ўтилган йўлда биргаликда ҳаракат қилиши, айниқса, агар бунинг блан бирқаторда қурол-яроғларни бамаслаҳат чеклашга ҳам интилинса, мазкур конференцияни чақириш учун ва Европага тааллуқли ақалли ба'зи очиқ масалаларни бамаслаҳат ҳал қилиш учун барча манфаатдор мамлакатларнинг манфаатларига ва орзуларига мувофиқ равишда ҳамда бу мамлакатларнинг иштироки блан қулай шароит вужудга келтиришни та'минлайолган бўлур эди, бу эса халқаро кескинликни умуман камайтиришга, албатта, ёрдам берган бўлур эди».

Умумевропа кенгашида қатнашадиган Польша, Руминия ва Болгария делегацияларининг состави

ВАРШАВА, 25 ноябрь. (ТАСС). Польша матбуот агентлиги билдиради: Польша Халқ Республикасининг ҳукумати Европада коллектив хавфсизлик ҳақидаги масала юзасидан Совет ҳукуматининг ташаббуси блан 29 ноябрьда чақириладиган Умумевропа кенгашида қатнашучи делегация составини белгилади. Делегация состави қуйидаги кишилардан иборат. Делегация бошлиғи — Министрлар советининг раиси Юзеф Циранкевич, делегация а'золари — ташқи ишлар министрининг ўринбосари Мариан Нашковский ва Польша Халқ Республикасининг СССРдаги элчиси Вацлав Левиковский.

БУХАРЕСТ, 25 ноябрь. (ТАСС). Матбуотда хабар берилишича, Руминия Халқ Республикасининг ҳукумати Европада коллектив хавфсизлик системасини барпо этиш масаласи юзасидан Совет Иттифоқининг ташаббуси блан 29 ноябрьда чақириладиган Умумевропа кенгашида қатнашучи делегацияни белгилаган. Делегация состави қуйидаги кишилардан иборат: Министрлар Совети раисининг биринчи ўринбосари Киву Стойка (делегация бошлиғи), ташқи ишлар министри Симион Бугич, ташқи ишлар министрининг биринчи ўринбосари Григоре Преотяса, Руминия Халқ Республикасининг СССРдаги фавқулодда ва мухтор элчиси Ион Раб.

☆ ☆ ☆

СОФИЯ, 25 ноябрь. (ТАСС). Совет Иттифоқи ҳукуматининг ташаббуси блан 29 ноябрьда чақириладиган Умумевропа кенгашида қатнашучи Болгария Халқ Республикаси ҳукумат делегациясининг состави расмий равишда э'лон қилинди. Делегацияга Министрлар Совети раисининг ўринбосари А. Югов бошчилик қилади. Делегация а'золари Министрлар совети раисининг ўринбосари Г. Трайков, ташқи ишлар министри М. Нейчев ва Болгариянинг СССР даги элчиси К. Луканов.

Мўғулистон Халқ-революцион партияси МК нинг пленуми

УЛАН-БАТОР, 25 ноябрь. (ТАСС). Бугун Мўғулистон Халқ-революцион партияси (МХРП) янги сайланган Марказий Комитетининг пленуми бўлди. Пленум МХРП Марказий Комитети сиёсий бюросини қуйидаги составда сайлади: Д. Дамба, Б. Дамдин, Ц. Дугурсурун, Н. Лхамсурун, Ж. Самбу, Ю. Цеденбал, Б. Ширендиб ўртоқлар. Марказий Комитети сиёсий бюроси а'золигининг кандидатлигига Д. Бальжиням, Б. Жамбалдоржи ўртоқлар сайланди.

Пленум секретариатни қуйидаги составда сайлади: Д. Дамба, Ц. Дугурсурун, Н. Лхамсурун, Д. Самдан.

Марказий Комитет пленуми ўртоқ А. Дугуржабни МХРП МК ҳузуридаги партия контроли комитетининг раиси қилиб тасдиқлади.

Шу куниёқ Мўғулистон Халқ революцион партияси марказий ревизия комиссиясининг мажлиси бўлди. Ўртоқ Ц. Баямба комиссиянинг раиси қилиб сайланди.

Черчилль Вудфордда нутқ сўзлади

ЛОНДОН, 24 ноябрь. (ТАСС). 23 ноябрьда бош министр Черчилль ўз сайлов округи бўлган Вудфорддаги сайловчилар олдида нутқ сўзлаб, бундай деди: «Уруш тамом бўлмасдан олдиноқ, немислар юз минглаб таслим бўлаётган, бизнинг кўчаларимиз эса шод-ҳуррамлик қилаётган одамлар блан лиқ тўлиб турган вақтда мен Монтгомерига телеграмма юбориб, герман қуролларини битта қўймай, йиғиштириб олишни ва бу қуролларни герман солдатларига яна тарқатишни осонлаштирадиган тахлитда тўплаб қўйишни буюрган эдим. Агар совет ҳужуми давом этадиган бўлса, бизга герман солдатлари блан ҳамкорлик қилишга тўғри келур эди».

Пресс Ассошиэйтид агентлигининг ёзишича, Черчилль шу сўзларни айтаётганида одамлар орасидан : «Уят, уят!» деган хитоблар эшитилган.

«Бизнинг сиёсатимиз, — деган Черчилль, — зўрлик позициясига таянучи тинчликдир».

Лондон ва Париж битимлари дейди Черчилль, «Европа мудофаа бирлашмасини кўп жиҳатдан такомиллаштирди».

Е. Е. БЕЛОУСОВА

Ўзбекистон КП Тошкент область комитетининг инструктори Евдокия Евдокимовна Белоусова 1954 йил 26 ноябрьда бевақт вафот этди. Ўртоқ Белоусова 1929 йилдан бери КПСС а'зоси эди.

Е. Е. Белоусова меҳнат фаолиятини 1924 йилда бошлади, 1935 йилдан бери партия, совет органларида раҳбарлик вазифаларида ишлаб келди.

Е. Е. Белоусова софдил, сезгир ва талабчан ходим эди.

Е. Е. Белоусова «1941—1945 йиллардаги Улуғ Ватан уруши даврида шавкатли меҳнат учун» медали блан ва Ўзбекистон ССР Олий Советининг Фахрий ёрлиғи блан мукофотланган эди.

Е. Е. Белоусованинг порлоқ хотираси қалбимизда узоқ яшайди.

Бир группа ўртоқлари.

ОБ-ҲАВО МА'ЛУМОТИ

Тошкент об-ҳаво бюросининг ма'лумотига қараганда, бугун Тошкентда ҳаво очиқ бўлади. Температура 10—12 даража совуқ бўлади.

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

ТЕАТРЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 27/XI да **Май тўкилди**, 28/XI да кундуз **Май тўкилди**, кечқурун **Юрак сирлари**.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **қизиқчилар группаси гастрольларининг давоми.** Юмор, сатира, кулги кечаси. **Ван Зе-вей** раҳбарлигида **янги хитой аттракциони** ва эстон артистлари **Латтик** ва **Махтейлар гастроли.** Томоша кеч соат 8 да бошланади. Касса эрталаб соат 11 дан очилади.

КИНОТЕАТРЛАРДА:

«РОДИНА», НАВОИЙ номли, «ИСКРА», «ЁШ ГВАРДИЯ», «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ — янги бадиий фильм **Катта онла.**

Ўзбекистон КП Тошкент область комитетининг қуйи партия ташкилоти, касаба союзи маҳаллий комитети

область партия комитетининг инструктори

Евдокия Евдокимовна БЕЛОУСОВАнинг

шу йил 26 ноябрьда бевақт вафот этганини чуқур қайғу блан билдиради ва марҳуманинг оиласига та'зия изҳор қилади.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 34. **РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ:** коммутатор — 36334 ва 33262 орқали Партия гурмуши бўлими — 136, Пропаганда бўлими — 136. Совет қурилиши бўлими — 132. Маданият бўлими — 132, Адабиёт ва san'ат бўлими — 39040, Қишлоқ хўжалик бўлими—135. Саноат ва транспорт бўлими — 132, Хатлар бўлими — 132 Секретариат — 34048, Э'лонлар бўлими — 38142

Р. 08735. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётнинг босмахонаси. Нашр. № 1566.